

SLOVENSKI

vesti

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
R 4 V N E

Izdajatelj, lastnik in založnik: lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založnica in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postfach 17

Letnik X.

Celovec, sobota, 16. april 1955

Štev. 15 (677)

Moskovski razgovori odprli nove poti

Avstrijska vladna delegacija je z zastopniki sovjetske vlade na petih sejah obravnavala vprašanja, ki so doslej ovirala sklenitev državne pogodbe. Po poročilih iz Moskve so bili pri tem doseženi zadovoljivi uspehi in prevladuje mnenje, da so moskovski razgovori odprli nove poti za razgovore med štirimi velesilami. V diplomatskih krogih poudarjajo, da je Sovjetska zveza pripravljena pristati na osnutek državne pogodbe iz leta 1949, le glede člena, ki predvideva prepoved ponovne priključitve, so bili izraženi gotovi pomisleki. V Moskvi so ob tej priložnosti razgovarjali tudi o gospodarskem sodelovanju med obema državama.

Ko je avstrijska vladna delegacija — zvezni kancler ing. Raab, podkancler dr. Schärff, zunanji minister ing. Figl in državni tajnik dr. Kreisky — v ponedeljek s svojim spremstvom z dvema sovjetskimi letali prispela v Moskvo, so jo na centralnem letališču sprejeli zunanji minister Molotov s svojima namestnikoma Mikojanom in Gromikom ter številni visoki funkcionarji. Navzoči so bili tudi skoraj vsi diplomatski predstavniki v Moskvi. Kakor pri sprejemu na letališču, tako tudi pozneje pri državnem sprejemu v palači Spiridonovka, pri katerem so bili navzoči tudi predsednik ministrskega sveta Bulganin, nadalje Mikojan, Kaganovič in druge vodilne osebnosti Sovjetske zveze, se je izkazalo, da je ozračje za razgovore nad vse ugodno.

Potek razgovorov — glavni pogovori so se razvijali na petih delovnih sejah —

je v polni meri potrdil prva ugibanja in so bili doseženi večji uspehi, kot so jih od vsega početka pričakovali. Po izjavah posameznih članov delegacije so na strani sovjetske vlade pripravljene na razne pristanke, ki tičejo predvsem vprašanja nemške imovine v Avstriji in reparacij, ki jih Sovjetska zveza zahteva od Avstrije. Tako bi se Sovjetska zveza odpovedala dolgotrajnemu nadzorstvu nad naftinimi vrelci, prav tako ne bi več zahtevala premoženja Donavske paroplovne družbe ter bi se pri reparacijah zadovoljila s plačilom v avstrijskem blagu. Kot protizahteve pa navajajo jamstvo proti ponovni priključitvi ter zagotovilo popolne nevtralnosti Avstrije med Vzhodom in Zahodom.

Poročila soglasno navajajo, da je pri razgovorih uspelo doseči medsebojni sporazum o vprašanju državne pogodbe in da sta se Avstrija in Sovjetska zveza zedi-

nili o pogojih, pod katerimi bi bilo državno pogodbo mogoče skleniti. Splošno se tudi govori, da bi se v ta namen sestala konferenca štirih velesil ter Avstrije, na kateri bi obravnavali avstrijsko vprašanje brez povezave z drugimi še nerešenimi problemi.

Tudi izjave posameznih politikov soglašajo v tem, da so bili moskovski razgovori nad vse uspešni. Zvezni kancler Raab je sporočil »Avstrija bo svobodna!«, zunanji minister Figl poudarja »naredili smo odločne korake naprej«, državni tajnik Kreisky je izjavil »pot je praktično orosta« in avstrijski poslanik v Moskvi Bischoff pravi »sporazum je perfekten«.

Na Zahodu so vesti o razgovorih v Moskvi izzvale splošno zadovoljstvo, posebno še potem, ko je avstrijski poslanik v Moskvi Bischoff izrazil svoje prepričanje, da zapadne sile gotovo ne bodo imele ničesar proti avstrijsko-sovjetskemu dogovorom.

Avstrijska delegacija se je včeraj popoldne vrnila na Dunaj, zadovoljna z uspehi, doseženimi pri moskovskih pogajanjih, o katerih bo kancler Raab poročal parlamentu na slavnostni seji dne 27. aprila, ki je bila sklicana za desetletnico proglasitve neodvisnosti Avstrije.

se ne bi priznale pravice narodu, žrtvam, ki so bile na milost in nemilost izročene nacističnemu nasilju. V diskusiji je spregovoril tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij, dr. Franci Zwitter, kot pravni svetovalec Zveze slovenskih izseljencev; njegova izvajanja prinašamo na drugem mestu.

Pri volitvah je bil v glavnem potrjen stari odbor, v katerega imenu se je podpredsednik Kramer zahvalil za izkazano zaupanje ter zagotovil, da bo odbor tudi v bodoče nepristransko zastopal koristi vseh izseljencev.

Občni zbor je z zadoščenjem vzel na znanje zagotovilo, da se bo zavzela za vprašanje izseljencev Zveze socialističnih borcev za svobodo, ki bodo o tem razpravljali najprej na deželnem občnem zboru v Celovcu ter nato dne 29. aprila tudi na zasedanju na Dunaju. Prav tako je obljubil svojo podporo koroški KZ-Verband.

Pred zaključkom občnega zbora je izseljenec iz Št. Jakoba načel še vprašanje šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu in zahteval, naj Zveza slovenskih izseljencev pri Slovenskem šolskem društvu v Celovcu izposluje, da bodo sestre tudi v bodoče lahko nemoteno delovale v Narodni šoli, iz katere da jih šolsko društvo hoče odstraniti. Vsi navzoči so soglašali, ko je predsednik Gröblacher odgovoril, da je to pravno vprašanje, ki nikakor ne spada na občni zbor Zveze izseljencev. Če se sestre priznavajo za izseljenke, čeprav jih v vseh deverih letih, odkar sem predsednik, še nisem videl na našem občnem zboru, potem naj nam vsaj pismeno sporočijo svoje želje in odbor jim bo skušal po svojih močeh tudi pomagati. Nikakor pa ne dopuščajmo, da bi s stvarmi, ki ne spadajo na naš občni zbor, skušali razbijati našo enotnost, kakor se je s podobnim primerom poskušalo že pred tremi leti.

Občni zbor Zveze slovenskih izseljencev je bil nedvomno mogoča manifestacija odločnosti izseljencev, da se v svoji borbi nikakor nočejo zadovoljiti s krivičnimi odločbami pristojnih uradov, marveč da so pripravljeni tudi v naprej dosledno postavljati svoje zahteve po priznanju enakopravnosti z ostalimi žrtvami nacističnega nasilja. Številna udeležba pa je pokazala, da Zveza slovenskih izseljencev ne zastopa morda le par nezadovoljnih, marveč na stotine izseljeniških družin, ki upravičeno terjajo tisto, kar jim gre po zakonu.

Izseljenci so ponovno izpričali odločnost v borbi za svoje pravice

Po stari tradiciji so se tudi letos na obletnico množične izselitve zbrali dne 14. aprila zastopniki naših izseljeniških družin na letnem občnem zboru Zveze slovenskih izseljencev. Ko je predsednik Vinko Gröblacher otvarjal zborovanje, je nad 200 bivših izseljencev iz vseh krajev, iz katerih je leta 1942 na stotine zavednih slovenskih družin nastopilo trnjevo pot pregnanstva, napolnilo prostorno dvorano v celovski Delavski zbornici. »Borimo se, da bi bili enakopravni z ostalimi žrtvami nacističnega nasilja, zato pa je treba borbe in vztrajnosti, predvsem pa enotnosti, ker le tako bomo lahko uspeli«, je poudaril v pozdravnem nagovoru, in v tem duhu je potekal tudi ves občni zbor.

V spomin umrlim članom je spregovoril Janko Ogris in naglasil, da jih vsako leto precejšnje število vse prerano umira na posledicah, ki jih je pri vsakem posameznem izseljencu zapustilo večletno pregnanstvo in brezpravno življenje v taborišču.

Iz poročila o delu odbora je bila razvidna vsa dolgotrajna borba Zveze slovenskih izseljencev za priznanje tistih pravic, ki izseljencem grejo kot žrtvam nacističnega nasilja.

Podrobno so bili navedeni vsi ukrepi odbora, ki je svoje delo tudi v minulem poslovnem letu usmeril v to, da izposluje pri pristojnih oblasteh priznanje izseljeništvu za pripor, ker le tako bi se tudi izseljenci lahko okoristili z ugodnostmi, ki jih nudi zakon o oskrbi žrtev. Toda na vse vloge, prošnje, intervencije in delegacije so na Dunaju vedeli le en sam odgovor: izseljeništvu ni mogoče smatrati za pripor, ker bivše bolniške sestre, ki so spadale k vodstvu izseljeniškega taborišča, vedo povedati, da izseljenci v taboriščih niso bili zastraženi, da so svobodno hodili na delo, da so bili na delovnih mestih prosti, kratko, da se pri izseljeništvu pač ne more govoriti o izgubi svobode. Pristojne oblasti so torej upoštevale izjave ljudi, ki so spadali med bivše tlačitelje slovenskih izseljencev in ki so bili znani kot najbolj zagrizeni nacistični priganjači, niso pa upoštevale argumentov in do-

kazov žrtev samih. Zato je bilo v poročilu ob koncu tudi poudarjeno, da je v tem vprašanju mnenje izseljencev bistveno drugačno in da bodo našli možnosti in poti, boriti se proti krivični odločbi, zgrajeni na pristranskih in neresničnih izjavah bivših nacističnih tlačiteljev.

Tudi v diskusiji, h kateri se je prijavilo razveseljeno veliko število navzočih,

so izseljenci izrazili ogorčenje nad takim pojmovanjem pri avstrijskih oblasteh ter izjavili, da so njihove upravičene zahteve resne, ne pa teater ali komedija, kot bi to najraje prikazali v pristojnih uradih. Če pa le-ti smatrajo izseljeništvu za nekakšen dopust, potem so izseljenci prisiljeni, da podvomijo v pravičnost današnje Avstrije, ker ne morejo razumeti, da

Nacističnega nasilja ni mogoče zanikati

V razpravi na občnem zboru Zveze slovenskih izseljencev je predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter, kot pravni svetovalec ZSI, zavzel stališče k pismu, v katerem je ministrstvo za socialno upravo pred nedavnim odklonilo priznanje izseljeništvu za pripor. V svojih izjavanjih je med drugim dejal:

»Ze neštokrat smo govorili o naših zahtevah, pri katerih pa ne gre le za materialno stran, marveč za nekaj povsem drugega. Gre namreč za to, ali nam priznajo naš doprinos v borbi proti nacizmu ali pa ne. Če pogledamo danes na blatenje partizanske borbe, če upoštevamo, da se avstrijski sodnik upa imenovati sodelovanje s partizani žaljenje časti, če so razstrelili partizanski spomenik v Št. Rupertu in končno če je danes izseljeništvu za ministra le navadna „delovna obveznost“, potem je to zelo začudilo.«

Vprašajmo se, kam to meri? Če koroški Slovenci nismo bili izseljeni in nismo trpeli pod nacističnim nasiljem, potem nacisti tudi niso delali zločinov. Ker pa ni bilo nacističnih zločinov, tudi ni bilo krivcev. — Zato je bil po krivici obsojen Maier Kaibitsch, treba mu bo po pomilostitvi dati v zadoščenje še „Haftentschädigung“ in oprana bo ranjena „koroška čast“, ki je bila „omadeževana“ z njegovo obsodbo.

Vse to je le nujni zaključek iz dejstva, da vsi Kaibitschevi sodelavci sedijo spet na merodajnih mestih, predvsem na najvišjih mestih Kmetijske zbornice, v „odboru odločevalcev“ in preko ÖVP-Bauernzeitung bruhajo žveplo in smrad na naše borbe in žrtve nacizma. Pri vsem tem nastopajo še kot priče v procesih proti zavednim koroškim Slovincem. In spet nadaljujejo politiko Maier Kaibitscha — danes z gonjo proti dvojezičnemu šolstvu in jutri v drugih vprašanjih.

Ob takem stanju se pač ne smemo čuditi tej odločitvi socialnega ministrstva. Toda, če mi-

slijo, da bomo slovenski izseljenci, da bomo koroški antifašistični borci, da bomo koroški Slovenci k temu molčali, se bridko motijo. Mi zahtevamo neokrnjeno priznanje našega doprinosa v borbi za uničenje nacizma in neokrnjeno priznanje našega trpljenja zaradi te naše borbe. To priznanje pa vključuje in vse-

(Nadaljevanje na 8. strani)

To so dejstva!

Zadnja številka Tednika-Kronike poroča, da je imela tako imenovana Krščanska kulturna zveza svoj občni zbor. Očividno ta misteriozna organizacija nima svojega delokroga, ko lahko v štirih vrsticah opravi s poročili svojega anonimnega predsednika in tajnika in se njeno delo izčrpa v izvajanjem narodnostnih volitev in odobritvij novih pravil. Verjetno pa niti v svojih starih niti v svojih novih pravilih nima izrecne določbe, da se bo vmešavala v delokrog in notranje zadeve drugih organizacij. Vendar je stara izkušnja, da čuti oni, ki sam ne dela ničesar koristnega, tem večjo potrebo metati drugim polena pred noge. Le tako je mogoče razumeti, da so na svojem občnem zboru srdito napadli Slovensko šolsko društvo v Celovcu in njegove funkcionarje. Verjetno se sklada s krščanskim in kulturnim programom gospodov, ki se pred javnostjo niti ne upajo povedati svojega imena in naslova, da so svoj napad zgradili na v njihovih vrstah zelo priljubljenem potvarjanju dejstev, zavijanju resnice in očitni laži.

V Tedniku-Kroniki ponatisnjeni napad na Slovensko šolsko društvo in njegove predstavnike skuša ustvariti videz obrambe narodnih interesov z očitnim namenom vznemirjanja javnosti in netenja politične zdrahe med ljudmi naših krajev. Da si javnost lahko ustvari pravilno sliko, navajamo naslednja dejstva:

1.) Slovensko šolsko društvo v Celovcu ni zgolj formalni, marveč je edini stvarni in zakoniti lastnik posestva in poslopja Narodne šole v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu. To premoženje je bilo od nacistov zaplenjeno in vrnjeno kljub raznim intrigam ljudi, ki se danes razburjajo in so se skušali polastiti premoženja, šele po dolgoletni borbi do najvišjega sodišča.

2.) Šolske sestre so bile ves čas samo najemnice, po vrnitvi premoženja lastniku pa se sploh niso brigale za obnovo najemniške pogodbe, marveč so obratno celo pred sodiščem lažnivo zanikale dejstvo lastništva Slovenskega šolskega društva v Celovcu in svojega najemniškega razmerja.

3.) Slovensko šolsko društvo v Celovcu že deset let pač najbolj podpira šolske sestre v Št. Petru v Rožu s tem, da jih je pustilo od leta 1945 do danes brez vsake odškodnine koristiti svojo Narodno šolo in kmečko posest 15 hektarjev. Čas je, da Krščanska kulturna zveza in krogi okrog nje v smislu tretje točke njihove resolucije storijo vsaj isto in prevzamejo skrb za krščanske slovenske sestre na svojo plačo in je ne prepuščajo Slovenskemu šolskemu društvu v Celovcu, kateremu niti ti gospodje niti sestre doslej niso pokazale posebne hvaležnosti. To odgovarja pravemu pojmovanju krščanske dobroteljskega in slovenstva, ki so jih vzeli ti krogi v zakup.

Deželna poklicna šola za gradbeno obrt

Združenje koroških gradbenikov se resno ukvarja z načrti za zgraditev deželne poklicne šole za gradbeno obrt in se je v tej zadevi zglasila pred nedavnim tudi posebna delegacija omenjenega združenja pri deželnem glavarju Wedenigu. Zastopniki gradbenikov so mu predložili načrte za nameravano šolo, povezano s primernim internatom, ter ga prosili za podporo v njihovih prizadevanjih. Deželni glavar jim je izjavil, da še ni rešeno vprašanje pristojnosti, da pa on osebno zelo pozdravlja nameravano izgradnjo šole.

Iz avstrijskega zveznega sveta

Avstrijski zvezni svet je prejšnji teden na svoji seji sprejel brez ugovora vrsto zakonov. Med temi so zakon o amnestiji, zakon o energijskem posojilu 1955, zakon o davčnih spremembah in o carini po vrednosti predmeta, zakon o srebrnih kovancih, zakon za pekarske delojemalce in zakon o ukinitvi predpisov o delovni knjižici.

Volilni red za volitve v zbornico za kmečke delavce sklenjen

Na seji koroške deželne vlade so v četrtek prejšnjega tedna soglasno sklenili obnovljeni osnutek volilnega reda za volitve v zbornico za kmečke delavce. Volilni red bo razglašen v deželnem uradnem listu. Poleg tega so sklenili tudi osnutek zakona o zaščiti delovne svobode, ki bo predložen deželnemu zboru.

Za desetletnico osvoboditve Avstrije so sklenili, da stavijo potrebnim žrtvam fašizma iz fonda za preskrbo žrtev 50.000 šilingov na razpolago. O smernicah razdelitve te vsote bodo še sklepali.

Danci v Nemčiji bodo imeli vse narodnostne pravice

Konec minulega meseca so bila v Bonnu uspešno zaključena pogajanja z Dansko o ureditvi položaja danske narodnostne skupine v Zahodni Nemčiji. Danci, ki živijo v nemški obmejni deželi Schleswig-Holstein, bodo imeli v schleswig-holsteinskem deželnem zboru svoje politične predstavnike. Ustanovili bodo vrsto šol in Dancem ustavno posebej zagotovili vse narodnostne pravice.

GOSPODARSKI DROBIŽ**Zaposlitev v Avstriji**

Ob koncu marca tega leta je bilo v Avstriji 1.966.000 oseb v plačilnem službenem razmerju, to je za 95.000 oseb več, kakor v prejšnjem letu ob istem času.

Porast izvoza iz Slovenije

Po podatkih državnega tajništva za gospodarstvo Slovenije je bil v prvih mesecih letošnjega leta izvoz iz Slovenije za 25 odstotkov večji od izvoza v istem času lani. Posebno je porastel izvoz lesne in prehranske industrije ter pisane in črne metalurgije, dočim se je znatno skrčil izvoz kovinskih, kemijskih in tekstilnih izdelkov.

Letošnji načrti tovarne avtomobilov v Mariboru

Tovarna avtomobilov TAM v Mariboru si je zastavila načrt, da bo v letošnjem letu izdelala 1.800 tovornih avtomobilov, 200 avtobusov, 800 traktorskih prikolic in 20 posebnih MP-3 prikolic.

Vzorčni velesejem v Baselu

Danes bodo v Baselu odprli 39. vzorčni velesejem, ki bo trajal do 26. aprila. Švicarska industrija bo z nad 500 razstavljalci pokazala razvoj elektrotehnike in strojogradnje. Tekstilno industrijo bo zastopalo okrog 200 firm, industrijo ur pa okrog 150 podjetij.

Velesejem v Milanu

Pred tremi dnevi je predsednik italijanske republike Einaudi otvoril 35. velesejem v Milanu, na katerem sodeluje 43 držav.

Koroška ima skrbi zaradi Zilje

Na zadnjem zasedanju koroškega deželnega zbora so med drugim obravnavali tudi dvojne vprašanje glede Zilje, ker gre tukaj za stvari, ki so predvsem važne za Koroško. Prvo vprašanje obravnava italijanske načrte o izkoriščanju Zilje za elektrogospodarske potrebe. Izvedelo se je namreč, da bi Italija želela potom predora skozi Alpe odvajati del ziljskih voda in jih izkoristiti za pogon velike elektrarne, ki bi jo zgradili nekje v bližini Vidma.

Vprašanje je prišlo pred deželni zbor na SPO-OPV-jevsko iniciativo in so se zastopniki vseh strank odločno izrekli proti takim načrtom, katerih uresničitev da bi pomenila veliko gospodarsko škodo za Ziljo in s tem za vso Koroško. Ker se je Italija v tej zadevi obrnila na zvezno vlado in pristojna ministrstva na Dunaju, so v deželnem zboru sklenili, naj se deželna vlada zastavi za to, da bodo pri obravnavanju tega vprašanja prišli do besede zlasti koroški zastopniki, češ, to je v prvi vrsti zadeva Koroške in ne cele države.

Deželni glavar Wedenig je na seji de-

želne vlade pretekli teden sporočil, da je koroška zahteva v tem vprašanju žela tudi že prve uspehe, ko so zvezni kancler ing. Raab in pristojna ministra ing. Waldbrunner in Thoma potrdili važnost vprašanja za Koroško ter obljubili, da se bodo koroški zastopniki lahko udeležili to-zadevnih razgovorov.

Drugo vprašanje, ki so ga v zvezi z Ziljo obravnavali v deželnem zboru, pa se tiče zemljišč ziljskih dvolastnikov, ki si jih je Italija prilastila brez vsakršne odškodnine. Gre za posest kmetov iz okolice Vrat-Megvarij v skupni površini 145 ha, ki so zaradi tega ukrepa s strani Italije utrpeli občutno gospodarsko škodo. Doslej z Italijo v tem vprašanju kljub številnim prošnjam, zahtevam in intervencijam ni bilo mogoče govoriti in je deželni zbor tokrat sklenil poziv deželni vladi ter vsem koroškim državnim in zveznim svetnikom, naj podvzamejo neposredno pri pristojnih mestih potrebne korake, da bi se odpravilo nevzdržno stanje in bi prišli prizadeti lastniki iz Vrat-Megvarij končno do svoje pravice odnosno do svoje lastnine.

Zagrebski velesejem je prikazal razvoj jugoslovanskega gospodarstva

Letošnji III. nacionalni velesejem v Zagrebu, ki je bil kot 50. prireditelj zagrebskih velesejmov odprt 8. t. m. in ga bodo jutri zaključili, je dal obširen pregled gospodarskih uspehov v desetih letih po osvoboditvi Jugoslavije. Primerjava z velesejmi zadnjih dveh let je pokazala, da izdelujejo jugoslovanske tovarne iz leta v leto več novih proizvodov. Dočim je spomladi leta 1953 razstavljalo 653 razstavljalcev 2.671 različnih izdelkov in je bilo lani zastopanih 666 razstavljalcev z 2.709 izdelki, je razstavilo letos 1.044 razstavljalcev 3.416 različnih proizvodov. Največje površine ponovno povečanega razstavnega prostora so zavzeli izdelki strojne industrije ter tekstilne, živilske, kemične in elektrotehnične industrije. Velik del prostora je bil na razpolago tudi proizvodom s področja obrtništva.

V množici obiskovalcev so si zagrebski velesejem ogledale tudi številne gospodarske delegacije iz vse Jugoslavije, med inozemskimi obiskovalci pa tudi predstavniki trgovine iz Avstrije, Nemčije, Italije in Sirije. V spremstvu avstrijskega generalnega konzula v Zagrebu je velesejem

obiskal tudi avstrijski veleposlanik v Beogradu dr. Wodak. Tudi sirijska parlamentarna delegacija je svoj obisk v Jugoslaviji izkoristila za ogled zagrebskega velesejma.

Dodatna trgovinska izmenjava med Avstrijo in Jugoslavijo

Na podlagi sporazuma, ki je bil sklenjen med avstrijsko gospodarsko zbornico in zastopniki trgovinskih zbornic Hrvatske in Slovenije, bo znašala vrednost blaga, ki ga bodo izmenjali v okviru letošnjega spomladanskega velesejma v Gradcu, 5.557.000 šilingov za vsako stran. V izvajanju tega sporazuma bo Avstrija uvozila iz Jugoslavije med drugim zgodnje sadje in zelenjavo, zdravilne rastline, ribje konzerve in eterična olja, v zameno pa bo izvozila v Jugoslavijo razne stroje in sestavne dele, kmetijske stroje, dele za motorje in kolesa, elektromaterial, razne kemikalije in druge tehnične proizvode. Ta izmenjava blaga pa ne bo štetja v obstoječi trgovinski sporazum med Avstrijo in Jugoslavijo.

Načrti za spremembo železniške uprave

Zadnje čase se precej pogosto pojavljajo glasovi o spremembi v upravljanju avstrijskih zveznih železnic in je mnogo govora o prehodu na komercialno podlago, to se pravi, da bi se morala železniška uprava vzdrževati sama. O tem vprašanju je v parlamentu zavzel stališče tudi minister za promet in poddržavljene obrate ing. Waldbrunner, ki je izjavil, da v bistvu sicer ni proti taki preusmeritvi, da pa hkrati resno svari pred preneglejo rešitvijo. Zlasti navaja minister Waldbrunner razliko v porastu indeksa med cenami živilskih potrebščin na eni in železniškimi tarifami na drugi strani, ker bi bila v primeru prehoda na samovzdrževanje nujna posledica razmeroma visoko povišanje različnih pristojbin in tarif. Za primer, da bi dejansko prišlo do presnove, navaja minister za pogoj gotovo vsoto kot osnovni kapital, poleg tega pa bi morali primanjklaj nujno kriti iz državne blagajne. Za take spremembe pa bi razumljivo morali skleniti nov zakon, ker tozadevni zakon iz leta 1923 za današnje razmere nikakor ne pride več v poštev.

Lep razvoj organizacije „Prijatelj otrok“

Na Dunaju je bilo nedavno zvezno zborovanje organizacije »Prijatelj otrok« (Kinderfreunde). Na zborovanju je med drugimi govoril tudi vicekancler dr. Schärf, ki je med drugim dejal, da so socialisti v zavesti odgovornosti sodelovali pri obnovi države in njeni ureditvi po vojni. Že kmalu po vojni je bilo jasno, da naj bo gibanje »Prijatelj otrok« cvetoča veja v socialistični stranki. V teh letih je postalo delo »Prijatelj otrok« bolj intenzivno, dosledno in pestro ter v mnogočem lepše, kakor kdajkoli prej. V vrstah organizacije se mladina duhovno pripravlja za nov družabni red, kjer bo vsem v enaki meri omogočena izobrazba in možnost napredovanja v poklicih.

Iz delovnega poročila organizacije je med drugim posneti, da deluje poleg 486 krajevnih organizacij »Prijatelj otrok« tudi že 530 lokalnih SPO-organizacij na tem področju. V minulem letu se je prireditelj organizacije udeležilo tudi

355.000 staršev. Pri slavnostnih prireditvah »Prijatelj otrok«, izletih, gledaliških in filmskih predstavah je bilo zajetih 560.000 otrok, to je za 54.000 več, kakor v letu 1953. Ob božični akciji so po krajevnih organizacijah razdelili med otroke 111.000 dobrih knjig in 18.000 so jih dali lokalnim organizacijam SPO za otroke. Z ustanovitvijo več kot 100 novih knjižnic je organizacija »Prijatelj otrok« tudi v minulem letu širitvijo dobre knjige nadaljevala borbo proti plaži. V počitniških kolonijah in sokolskih taboriščih v tu- in inozemstvu je bilo 19.000 otrok.

Za ženski centralni komite organizacije je Gabriela Proft v pozdravnih besedah izjavila naslednje: Prijatelji otrok ste vrtnarji in vrtnarice v velikem vrtu mladega človeškega cvetja, iz katerega naj enkrat izidejo ljudje, ki bodo živeli v skupnosti in jo ljubili, da bo lepo medsebojno sožitje cvetelo po vsem svetu.

PO SIRMEN SVETU

Pariz. — Med Francijo in Tunizijo so v Parizu v teku pogajanja za sklenitev konvencije, ki bi priznala Tunizijcem notranjo avtonomijo. Francoski vladi je mnogo na tem, da bi bil dosežen sporazum še pred 23. aprilom, da bi na konferenci azijskih in afriških držav v Bandungu ne prišlo do preostrih obsodb francoske politike v Severni Afriki.

Chicago. — Voditelj demokratske stranke je ostro grajal Eisenhowerjevo politiko na Daljnem vzhodu. Predlagal je, naj bi ZDA dale pobudo za objavo mednarodne deklaracije, ki naj bi jo podpisala tudi Sovjetska zveza in ki naj bi obsodila vsako nasilje v formoski ožini.

New Delhi. — Na povabilo Vrhovnega sovjeta bo indijska parlamentarna delegacija v začetku maja obiskala Sovjetsko zvezo. Delegacijo, ki se bo mudila v SZ približno tri tedne, bo vodil podpredsednik indijske spodnje zbornice Krišnamurti Rao. Junija pa bo odpotoval na obisk v Sovjetsko zvezo tudi predsednik vlade Nehru.

Moskva. — Sovjetska vlada je sklenila predlagati prezidiju Vrhovnega sovjeta razveljavljenje angleško-sovjetske in francosko-sovjetske pogodbe o medsebojni pomoči. Ta korak utemeljujejo v Moskvi s privolitvijo Anglije in Francije v ponovno oborožitev Zahodne Nemčije in njeno vključitev v zahodne vojaške zveze.

Ljubljana. — Na povratku z Brionov se je predsednik Jugoslavije maršal Tito za nekaj dni ustavil v Sloveniji. Iz Ljubljane se je napolil v Kranj, kjer je obiskal delavce v znani tovarni »Iskra« in si ogledal njihov tovarniški obrat. Delovni kolektiv mu je ob tej priložnosti podaril ozkotračni kinoprojektor, kakršne izdelujejo v tej tovarni. Maršal Tito se je nato preko Celja in Rogaške Slatine vrnil po enomesečni odsotnosti v Beograd.

Beograd. — Tretjega kongresa sindikatov Jugoslavije, ki bo od 5. do 8. maja v Sarajevu, se bodo udeležili tudi zastopniki sindikalnih organizacij iz Belgije, Škotske, Švice, Zahodne Nemčije, Finske, Tunisa, Izraela in Burme. Kongresu bodo prisostvovali tudi predstavniki mednarodnega urada za delo, ki ima svoj sedež v Ženevi.

Atene. — Kljub prepovedi slehernih manifestacij za priključitev otoka Cipra h Grčiji je prišlo minulo soboto v središču Aten do demonstracij. Nad 2.000 študentov, ki so nosili v povorki transparente s protibritanskimi gesli, in policijo je prišlo do spopada, v katerem je bilo ranjenih več študentov. Tudi na otoku Rodosu so dijaki v demonstracijah zahtevali, naj se Ciper pridruži Grčiji. Vojaška policija je z bajoneti na puškah razgnala demonstrante, pri čemer sta bila ranjena dva srednješolca.

Budimpešta. — Glasilo madžarske stranke delovnih ljudi »Szabot Nep« je že v drugič v teku enega meseca ostro napadlo predsednika madžarske vlade Imre Nagyja. Očitajo mu, da je kriv zastoja v razvoju industrije in da je s svojimi članki in govori podpiral protimarksistične nazore. List trdi, da so nameravali poborniki desnih idej ustvariti novo obliko socializma, ki naj bi bila »specifično madžarska«.

Rim. — V sredo se je pričelo v Rimu zasedanje mednarodne interparlamentarne unije. Dnevni red obsega proučevanje vprašanja mirnega sožitja narodov na svetu.

Bruselj. — Belgijski zunanji minister Paul Henry Spaak je napovedal, da bo belgijska vlada kljub nasprotovanju katoliške cerkve izvedla šolsko reformo. O katoliški stranki je dejal, da izrablja verska čustva v politične namene. Vlada bo še naprej dajala subvencije privatnim katoliškim šolam, ustanovila pa bo posvetne šole povsod tam, kjer so potrebne.

Manifestativna proslava v Hodišah

Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ je praznovalo svojo 50-letnico

Lep pomladni dan je bil minuli velikončni ponedeljek, ko so se pri gostilni Brückler ob Hodiškem jezeru zbirali ljudje k napovedani prireditvi v proslavo 50. obletnice obstoja Slovenskega prosvetnega društva „Zvezda“. Iz vse bližnje in daljše okolice so prihajali, da bi skupno s Hodišani obhajali pomembni jubilej. Med gosti se je nahajal tudi šef Urada za zvezo FLRJ v Celovcu, svetnik veleposlaništva Dušan Bravničar s soprogo ter vsi ostali člani Urada.

Skoraj polnoštevilno so prišli tudi pevski zbori sosednih slovenskih prosvetnih društev ter hodiški nemški zbor »Leonhardsgilde«. Pestro zasnovani pevski program, na katerem so sodelovali vsi ti zbori, bi moral izpopolniti še na Koroškem že dobro znani »Gorenjski kvartet«, ki so ga pa baše zaradi nekih nepravilnosti ali pomanjkljivosti pri potnih dovoljenjih obmejni organi v Podrožici zavrnil in je moral že v nedeljo zvečer spet odpotovati nazaj. Čeprav je to vse občinstvo obžalovalo, je vendar zadovoljno in navdušeno sledilo tudi sicer zaokroženemu pevskemu programu, ki je pokazal vse znake plemenitega tekmovalstva naših zborov.

Potem ko je pevski zbor domačega društva zapel svojo pesem vodnico »Tam za goro zvezda sveti...«, je sedanjí predsednik »Zvezde«, Tevžej Kompoš, v slovenskem in nemškem jeziku pozdravil vse goste, ki so se odzvali vabilu na prireditev, ter jim izrekel dobrodošlico. Po ponovnem nastopu domačega zbora s pesmijo »Domovina, mili kraj...« je spregovoril predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter, ki je v SPZ

včlanjenemu društvu čestital k 50-letnici, njegove članke vzpodbudil h krepkemu nadaljevanju po pravilno začrtani poti ter imenoval prireditev pravo manifestacijo bratstva in narodne sprave. Podčrtal je potrebo po sodelovanju vseh naših društev, pa tudi potrebo po kulturnem sodelovanju z narodom sosedom, ki ji je prav na tej prireditvi na lep način zadosteno, ko nastopa tudi nemški zbor »Leonhardsgilde«. To bratstvo in sodelovanje med narodi, je dejal, bo uspevalo tudi preko birokratskih aktov, ki ne dovoljujejo »Gorenjskemu kvartetu«, ko je že prišel do Podrožice, da bi prišel še v Hodiše, kjer naj bi razširil okvir bratskega sodelovanja na kulturni prireditvi. V smislu Prešernovega izročila »žive naj vsi narodi...« je tov. dr. Franci Zwitter želel društvu »Zvezda« plodno nadaljnje delo na področju slovenske kulture na Koroškem ter pri bratskem kulturnem sodelovanju z narodom sosedom, prireditvi pa je želel popoln uspeh.

Po deklamaciji »Naša zvezda«, ki jo je podal mlad hodiški prosvetaš, je imel podpredsednik domačega društva Janko

Schöttl slavnostni govor, v katerem je občinstvu orisal bogato, z velikimi uspehi spremljano a marsikdaj tudi bridko in težko zgodovino »Zvezde«. Počastil je spomin na njene že umrle ustanovitelje ter podčrtal vrline treh še živčih ustanovnih članov, ki so ostali zvesti društvu vsa leta od ustanovitve do danes. Ustanovni člani Joško Šrot, Pavel Otrob in Matevž Šarnagl so nato prejeli umetniško izdelana priznanja društva, prav tako pa so prejeli priznanja za dolgoletno članstvo in delovanje tudi Anton Prosegar, Pavel Kričej in Franci Šušu. Društvo je za sedanje aktivno delovanje nagradilo še svojega predsednika Tevžejja Kompoša z lepo sliko o ustoličenju s posebnim posvetilom. Z isto sliko pa je SPZ nagradila tudi aktivna društvena funkcionarja Janka Schöttla in Folteja Pavliča. Za nagrajence se je v kratkem nagovoru zahvalil Pavel Kričej za prejeta priznanja. Nato je še čedna deklica recitirala pesem »Gospodovski zvon«.

V sledečem pevskem sporedu so drug za drugim nastopili pevski zbori slovenskih prosvetnih društev iz Hodiš, Škofič,

Loge vasi, Bilčova in Kotmare vasi, nato pa še nemški pevski zbor »Leonhardsgilde« in še enkrat domači hodiški zbor ter na koncu združeni moški zbori. Preveč bi bilo, ko bi hoteli na tem mestu ocenjevati vsak posamezni zbor, vsi so pod vodstvom svojih povodij Pavleja Kernjaka, Hanzija Aichholzerja, Mirota Kernjaka, Folteja Pavliča in Toneta Umeka dovršeno zapeli svoje pesmi, zapeli so jih tako, kakor jih ljudstvo želi slišati. Zlasti navdušeno odobravanje je želel zbor iz Loge vasi za novo Kernjakovo pesem »Mojcej«. Tudi Hodišani so zapeli novo pesem, kompozicijo Mirota Kernjaka, ki jo je javnost tokrat prvič slišala. Od posameznih pevcev pa brez dvoma zasluži posebno pozornost drugi basist nemškega zbora »Leonhardsgilde«; pravijo, da je le malo tako lepih glasov med basi.

Čeprav je birokracija, ki je zavrnila »Gorenjski kvartet«, s tem zožila spored, je bil uspeh prireditve vseeno popoln. Preko tristo ljudi v nabito polni dvorani in gotovo še nadaljnjih dvesto na prostem, od katerih jih je mnogo tiščalo k oknom, ker v dvorani ni bilo več prostora, je spet enkrat imelo lep kulturni užitek. Mnogi pa so zagrenjeni spet odšli domov, ker niso več našli prostora. V sproščeni družabnosti ob prosti zabavi po prireditvi je večji del občinstva, zlasti mladina, vztrajal do pozne noči.

Knjižnica deželnega muzeja

Muzejska knjižnica smatra za eno svojih dolžnosti, da po možnosti zbere vso literaturo, ki se nanaša na Koroško. S tem želi izgraditi in izpopolniti svoj obširni Carinthia-oddelek. Že več let sproti pregleda tudi vse časopise, ki so na razpolago v knjižnici, ter ves dnevni in strokovni koroški tisk in registrirajo vse pomembne domoznanske spise, članke, notice in biografske zapise, da so vsak čas na razpolago za nadaljnja dela. Ta časopisni indeks je sistematično razporejen, dodan pa mu je seznam uvodnic. Ker so v deželnem muzeju vsakomur na razpolago in uporabo vsi časopisi in časniki, katerih domoznansko pomembna vsebina je bibliografsko zajeta, je časopisni indeks važen pripomoček za urade in privatnike. Nadejajo se, da bodo obiskovalci radi segali po njem.

Slovenska filharmonija bo gostovala v Italiji

Milanska koncertna agencija je povabila simfonični orkester Slovenske filharmonije na gostovanje v Italiji. Slovenska filharmonija se je vabilu odzvala in bo njen simfonični orkester odpotoval konec maja na turnejo. Na tem prvem gostovanju v Italiji bo orkester priredil koncerte v Aquilli, Sassariju in Bariju, o gostovanju v Livornu in Bresciji pa se še pogajajo.

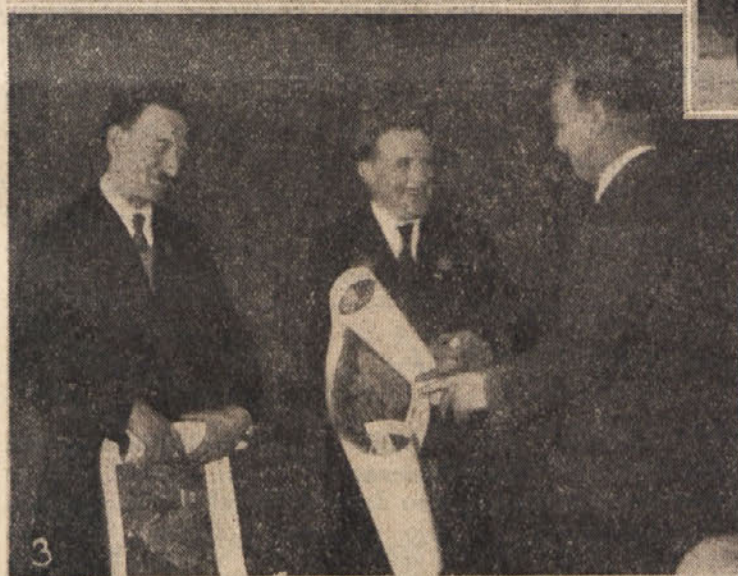
Ruski operni pevec na jugoslovanskih odrih

Te dni bo gostoval v Jugoslaviji prvak moskovskega Velikega narodnega gledališča Aleksander Pirogov. Po nastopu v Beogradu, kjer bo pel v dveh operah ruskega skladatelja Musorgskega, bo sovjetski operni pevec gostoval tudi v Zagrebu in Ljubljani.

Državna nagrada za mladinsko literaturo 1955

Ministrstvo za prosveto je za leto 1955 razpisalo nagrado za mladinsko literaturo. Za to nagrado se lahko poteguje vsak avstrijski na avstrijskem teritoriju bivaajoči avtor, katerega mladinska knjiga je bila izdana od leta 1952.

Skupna vsota nagrade znaša 10.000 šilingov ter se lahko deli in more biti naklonjena tudi avtorju dela, ki je bilo že nagrajeno. Preko tega nagrajeno delo lahko predložijo »Mednarodnemu kuratorju za mladinsko knjigo« za podelitev mednarodne nagrade H. Chr. Andersena.

Slika 1: Dvorana pri Brücklerju je bila nabito polna. — Slika 2: Mešani zbor domačega društva »Zvezda«. — Sliki 3 in 4: Predsednik SPZ dr. Franci Zwitter in predsednik »Zvezde« Tevžej Kompoš izročata priznanja. — Slika 5: Podpredsednik društva Janko Schöttl je imel slavnostni govor. — Slika 6: Nagrajenci. — Slika 7: Še živčiji ustanovni člani. — Slika 8: Hodiški nemški pevski zbor »Leonhardsgilde«. — Slika 9: Združeni moški zbori SPZ pod vodstvom Pavleja Kernjaka.

KOLEDAR

Sobota, 16. april: Benedikt
Nedelja, 17. april: Rudolf
Ponedeljek, 18. april: Apolonij
Torek, 19. april: Leon
Sreda, 20. april: Neža
Četrtek, 21. april: Anzelm

Pliberk

Nemalo se je prejšnji petek prestrašila gospodinja Angela Kuraš, ki stanuje v stanovanjski hiši opekarne v Drveši vasi. Bilo je dopoldne, ko je zakurila v štedilniku. Nato pa je odšla v shrambo za jestvine. Medtem, ko je imela v shrambi nekaj opravka, je zagledala, da se je zasvetilo skozi okno, takoj nato pa je slišala močno detonacijo. Hitro je odhitela v kuhinjo, kjer se ji je nutil nepričakovan prizor. Prostor je bil poln črnega dima, štedilnika pa sploh ni bilo nikjer več, ker ga je na drobno razneslo, da so se drobci zapčili v kuhinjske stene. Todi vsa okna so bila razbita. Gospodinja je imela veliko srečo, da se v trenutku eksplozije ni nahajala v kuhinji. Kmalu so prihiteli tudi sostanovanci, ki so slišali detonacijo, da bi pogledali, kaj se je primerilo. Ob uganjku, kaj bi moglo biti vzrok eksplozije domnevali, da so se morda nahajale v premogu kakšne eksplozivne snovi, bolj verjetno pa je, da je nastala od plina, ki se je razvil iz premogovega prahu.

Brežka ves

V noči od ponedeljka na torek so cariniki na svojem službenem pohodu nenadoma zaslišali sumljivo pokanje in trušč. Povoda jim ni bilo treba dolgo iskati. Kmalu so opazili, da je bruhnil ogenj iz gospodarskega poslopja male kmetice Tezije Dlopst v Brežki vasi. S hruščem in truščem si je ogenj utiral pot iz poslopja, ki je bilo kmalu vse v plamenih. Ogenj se je hitro razširil tudi na stanovanjski objekt. Na pomoč so sicer prihitele požarne brambe iz Šmihela, Bistrice in Pliberka, a so mogle zaradi pomanjkanja vode le malo pomagati. Uspelo jim je le, da so omejile razširitev ognja na sosedne objekte. Zgorele so tudi vse zaloge krme. Le z velikim trudom se je sosedom posrečilo, da so rešili živali in opravo iz gorečih poslopj.

VINO? — PELIKAN!

Po naši zemlji

Borovlje

V Podgori pri Borovljah živi zaslužni socialistični funkcionar in bivši župan Schönlieb. Minuli teden ga je obiskal deželni glavar Wedenig in mu v priznanje za njegove zasluge izročil Viktor-Adler-plaketo ter mu v izbranih besedah iskreno čestital.

Minulo nedeljo se je devetletni Lojze Binder iz Dol pri Borovljah igral s steklenico, ki jo je napolnil s karbidom. Bil je radoveden, kaj bi bilo, če bi napravil majhen eksperiment. V s karbidom napolnjeno steklenico je nalil vode, nato pa je prižgal vžigalnice in se z ognjem približal odprtini. V trenutku je švignil fantu močan plamen naravnost v obraz in mu prizadejal hude opekline ter mu močno poškodoval tudi eno oko. Dečka so morali nemudoma prepeljati v bolnišnico v Celovec.

Brnea

Naš dosedanjí postajenačelnik Avgust Feuchter je bil pred nedavnim premeščen in dodeljen železniški direkciji. Na njegovo mesto je prišel višji revident Wernitznig iz Obervellacha.

G. Feuchter si je s svojo objektivnostjo in vljudnostjo pridobil med prebivalstvom vsesplošne simpatije. Tudi v vrstah svojih podrejenih železniških namestencev in delavcev je bil priljubljen. Na njegovem novem položaju mu želimo mnogo zadovoljstva in uspehov!

Galicija

Ob številni udeležbi žalnih gostov smo pred kratkim spremili Jožefa Božiča, p. d. Sugčevega očeta, k zadnjemu počitku na domače pokopališče. Pevci so pokojnemu zapeli ganljive žalostinke v slovo.

Pokojni oče je dosegel starost 82 let. Zaradi svoje poštenosti, značajnosti in gostoljubnosti je bil v vsej okolici zelo priljubljen. Poleg svojega dela in skrbi za gospodarstvo in družino je nesebično sodeloval v domači posojilnici in tudi v prosvetnem društvu. Mož takega značaja seveda ni mogel biti po volji nacističnim nasilnikom ter so ga tudi izselili. Z mnogimi drugimi sotrpini so ga zadržali v taborišču Hesselberg. Kakor vsi drugi, tudi

pokojni Sugčev oče ni izgubil vere v zmagovitost in se je zares končno po dolgih mesecih pregnanstva in hrepenenja vrnil v svoj ljubljani domači kraj.

Naj si pokojni oče mirno spočije v domači zemlji, preostalem pa naše iskreno sožalje!

Dvor pri Pliberku

Prejšnji teden se je v Dvoru pri Pliberku primeril tragičen dogodek. V opoldanskem času se je dveletni Janez Lubas igral pred stanovanjsko hišo svojih staršev. V bližini hiše teče mimo bistrški potok. Otrokova mati je bila zaposlena v veži in je hkrati pazila nanj. Naenkrat je deček odhitel k potoku. Mati, ki je to prav kmalu opazila, je hitela za njim. Toda še, preden ga je mogla zadržati, je otrok padel v potok. Brez oklevanja je skočila za njim in ga kakih deset metrov od mesta, kjer se je zgodila nesreča, potegnila iz vode. Toda bilo je že prepozno. Vse prizadevanje za oživiljenje je bilo zaman. Zdravnik, ki so ga poklicali iz Pliberka, je mogel ugotoviti samo še smrt.

Andreja Pušla, p. d. Marka v Konovecah, so poznali kmetje domalega po vsej Podjuni. Poleg svoje kmetije se je bavil že mnoga leta z razpečevanjem kmetijskih strojev in pri teh svojih poslih obhodil mnogo domačij in je tako po svojem prispeval k napredku v gospodarstvu. V visoko starost je bil delaven in podjeten, minuli teden pa mu je v 85. letu starosti smrt pretrgala nit življenja. V sredo pred veliko nočjo so pokojnega Marka ob številni udeležbi žalnih gostov pokopali na šmihelskem pokopališču.

Bajtiše

Dne 3. t. m. smo se na domačem pokopališču poslovili od našega dobrega znanca Roka Oraže. Mučila ga je dolgotrajna bolezen, dokler ga ni dne 1. aprila rešila smrt vsega trpljenja. V prejšnjih letih je bil rajni Oraže marljiv prosvetaš in je rad igral na odru prosvetnega društva. Ob pogrebni svečanosti mu je izkazala zadnjo čast med drugimi številnimi udeleženci tudi požarna bramba, pevci iz Sel pa so mu zapeli v slovo pesmi — žalostinke. Naj počiva v miru!

Mi smo mi, smo pr Dravé doma

To je naslov novega venčka, ki ga je pravkar napisal in harmoniziral centralni pevovodja SPZ Pavle Kernjak. Ljubitelji slovenske pesmi, zlasti pa pevske zbornice naših prosvetnih društev, ki bodo nedvomno z veseljem segli po novem venčku narodnih melodij, bo gotovo zanimalo, kaj le-ta vsebuje. Na pobudo našega uredništva je tov. Kernjak napisal za bralce Slovenskega vestnika naslednje vrstice o svoji novi stvaritvi.

Misel za ta venček se mi je porodila pravzaprav na letošnjem Slovenskem plesu v Celovcu v družbi tov. Mitje Vošnjaka, generalnega konzula FLRJ v Trstu. Vedno spet se z radostjo spominjam trenutka, ko je vesel kakor vedno stopil v krog naših preprostih kmečkih fantov in z njimi s tako vneto kot malokdo prepeval narodne pesmice, zlasti pa vrsto okroglih in humorističnih, kakršne so tudi nimizane v tem novem venčku. Kot velikemu prijatelju koroških pevcev in ljubitelju narodnih pesmi mu poklanjam ta venček v spomin na njegovo plodno delovanje na Koroškem.

Uvodno pesem »Mi smo mi, smo pr Dravé doma« je za časa moje mladosti največkrat pel Valentin Brežan v Št. Ilju ob Dravi (sedaj v Mojstrani na Gorenjskem).

»Pa že svita, bo den, daj m' črvilce, da hrem« mi je večkrat zapel kotmirski Kristej, ki je neugnan veseljak in bi najraje plesal vsak dan do jutra, čeprav ga, kot sam pravi, noge bolijo.

Nato sledi stavek »Dovta po Rož' nča sijčajo prov, vse koj po vrh' pomahajo dov«. Zakaj — nam pove druga kitica, ki se glasi: »Horta po Huraž že dečle pojo, dovta po Rož' pa pu'b' še spo«. Upaj-

mo, da bodo kmalu vstali in šli tudi na delo. Pa ne samo kosit, ampak tudi na delo v prosveti!

»Oh čej je tist' Bistrčan k' je v Čajn' dile kradov« mi je znana že dalje časa. Kakor sem slišal, je pesem zelo rad pel Franc Kobentar v Št. Jakobu v Rožu. Tako tudi drugi stavek: »Gor pa dol po Bitsr'ci se kuha kaša v piskrci...«.

Njej sledi: »Jozej je pa pršov k Mojčiji v vas, Mojčij je pa jezna, k'ma Jozej sato špas«. Pesem sem slišal od več strani in različno. Sama zase ne pomeni veliko, v venčku pa ima svoj učinek. Po svoji melodiji in po besedilu »Mi se imamo radi« je znana skoro povsod, kjer živijo Slovenci.

»Čisto n'č, čisto n'či več fletno« mi je pel Franc Wuksch, Klopice-Št. Ilj, ko sva se slučajno srečala v Celovcu.

»Preljuba moja Lena, na bod' tak lase-na« je pa — in kdo bi si to mislil — iz Št. Janža v Rožu. Ko sem prišel prvič v Št. Janž k pevski vaji, sem našel tam zelo resne in podjetne ljudi, a kmalu sem videl, da je pri njih doma tudi še mnogo rožanskega humorja.

Žal pa ni po vsem Rožu tako. Ponekod ni že umrl le humor, marveč umirajo tudi znani, najboljši pevci na Koroškem. Prav posebno bi tu opozoril merodajne ljudi, ki bi lahko (treba je le dobre volje) še v zadnjem trenutku rešili daleč znano rožansko petje.

Kje so nekaj tako znani tenorji v Borovljah, kje basi v Svečah in kje so predvsem šentjakovski pevci. Kako je mogoče, da zamre v srcu Koroške nekaj tako štimano petje. Temu ni kriv toliko čas, ampak bolj pesimizem, nezaupanje v svoje lastne moči ali pa celo egoizem. Zavedati bi se morali, da leži odgovornost na generaciji, v kateri se kaj ta-

kega dopušča. Pesmi bodo pričale, kaj smo zanemarjali in kaj opustili. Kje je čas, ko so dečle na Gurah tožile: »Pa Rožan' pojo, da zaspat' nča mo, bom pa mohva zavit' v rjuho hvavo«. Razni izgovori, med njimi tudi ta, da ni pevec in pevovodij v Št. Jakobu, ne držijo, ker je teh na razpolago več kot dovolj.

Pa spet nazaj k venčku. Po šaljivki »Preljuba moja Lena« se ponovi uvodna »Mi smo mi, smo pr Dravé doma«. Nato pa »S'm pa snoč' v ves biv je pa stršvo me« po melodiji »Pa že svita, bo den«.

Za konec pa je uvrščena še »V Hrac' na pvac' an purgar stoji« ki so jo svojčas na Koroškem veliko peli in je menda štajerskega izvora. Pravo melodijo mi je zapel dolgoletni pevec in prosvetaš Lovro Kramer iz Škofič.

Iz navedenega je razvidno, da je venček sestavljen iz samih veselih zvrhanim košem humorja. Kar je harmonizacija, kakor pri vseh mojih pesmih, lahka in vsakemu zboru dostopna, sem prepričan, da se ga bodo naši pevci z veseljem lotili in ga obvladali v najkrajšem času.

Zborom je na razpolago tudi še nova koroška pesem »Pomlad«, ki bo verjetno tudi osvojila srca naših pevcev.

Omenil bi še, da bodo navedene pesmi pomladile naš spored za prihodnje turneje in nastope.

V tej zvezi bi apeliral na slovensko javnost, da pomaga in omogoči zbiranje koroških pesmi, ki jih je še mnogo nezapisanih. Rešimo jih pozabe, ki jim preti danes bolj kot kdajkoli poprej. Vsakdo, ki je kakor koli zmožen gojiti ali podpirati našo lepo slovensko pesem in še ni popolnoma zavrgel svojega domačega okolja, svojih pesmi in z njimi svoje domovine, naj se zaveda: Koroška bo živela dokler bo pela.

P. Kernjak

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

Voditeljica in gojenke gospodinjstvom kuharskega tečaja v hotelu Korotan v Sekiri v a b i j o ob zaključku na

razstavo

gospodinjstvom-kuharskih izdelkov

ki bo v nedeljo, dne 17. aprila 1955, v prostorih hotela.

Razstava bo odprta od 8. do 18. ure.

Po razstavi bo prosta zabava, pri kateri bo sodeloval tudi spreten harmonikaš.

*

SPD Malošče gostuje z veseloigro

»PRIČARANI ŽENIN«

v nedeljo, dne 17. 4. 1955 ob 20. uri pri Pušniku v Ločah,

v nedeljo, dne 24. 4. 1955 ob 14. uri pri Prangarju v Zmotičah.

K obilni udeležbi od blizu in daleč vabi

Odbor

Slovenska kmečka zveza sporoča:

Tedenski poslovni dan v Beljaku

V pisarni Zveze slovenskih organizacij v Beljaku (dvorišče hotela Moser) ima Slovenska kmečka zveza vsak petek od 9. do 13. ure svoj poslovni dan. V tem času je v pisarni navzoč član sekretariata SKZ, ki bo dajal pojasnila in strokovno pomoč v kmečko-gospodarskih zadevah.

*

Obisk 43. razstave Nemške kmetijske družbe v Münchenu

Sekretariat Slovenske kmečke zveze priredi poučno ekskurzijo v München na 43. razstavo Nemške kmetijske družbe, ki bo v času od 15. do 22. maja t. l. Ekskurzija bo predvidoma trajala 4 dni. Vozili se bomo z avtobusom in si med potjo ogledali mesto Salzburg, kmetijsko šolo Winkelhof in planinsko gospodarstvo kmet. šole Bruck in der Glocknerstrasse. V Münchenu se bomo zadržali 2 dni. Voznja s prenočišči bo stala okrog 275.— šilingov.

Interesenti za to ekskurzijo naj se javijo do 25. aprila 1955 sekretariatu Slovenske kmečke zveze, Celovec, Wulfengasse 15. Tel. 35-38. Prijavi je treba priložiti oseben izkaznico (I.-Ausweis) in naplačilo v znesku 150.— šil.

Malošče

Na velikonočno nedeljo smo ob številni udeležbi žalnih gostov spremili Marijo Simončič k zadnjemu počitku na domače pokopališče. Pokojna mati je bila najstarejša oseba v občini. Pokopali smo jo prav na njen 90-ti rojstni dan. Do svoje visoke starosti je bila delavna ter je po svojih močeh marljivo pomagala pri različnem delu. Preostalem sorodnikom sožalje!

Slovenji Plajberk

Na ljubeljskem področju, v lovske revirju Voigtove gozdarske uprave, je orožniška patrulja z Ljubelja našla svežo sled medveda. Ugotovil jo je tudi revirni lovec gozdne uprave Johan Stefan ter doglal, da je vodila preko gor v smeri proti državni meji in preko nje.

Kotmara ves

V torek je umrl Lambichler Tomi v 74. letu svoje starosti. Pokojni je bil dober mizar in vse svoje življenje delaven človek. Zaradi svojega mirnega značaja in lepih odnosov do sovaščanov je bil pri vseh priljubljen in spoštovan. Številni žalni gostje so ga v četrtek spremili k trajnemu počitku na domače pokopališče. Preostalem naše sožalje!

Kratke vesti iz Koroške

Koroški tujsko-prometni urad se zelo prizadeva, da vzbudi zanimanje za koroška letovišča in opozarja v inozemstvu na lepoto dežele. Nedavno je delovala propagandistična skupina koroške prometne družbe v Zapadni Nemčiji in na Holandskem. Po 23-dnevni odsotnosti se je ta skupina pred nedavnim vrnila s svojega potovanja ter so jo v Beljaku pristočno sprejeli. Pri sprejemu so bili med drugimi navzoči župan, zastopnik deželne vlade, nadalje vodja koroškega tujsko-prometnega urada profesor Reitmann in predsednik sekcije za tujski promet Grasch. Propagandistična skupina iz Koroške je v omenjenih deželah prepotovala 4400 kilometrov ter priredila 15 koroških večerov, katerim je prisostvovalo skupno okoli 16.000 ljudi.

Od kod fižolu črni šiv

V neki vasi je živel uboga stara ženica, ki je komaj premogla pečico fižola, katerega si je hotela skuhati. Zanetila je torej v peči ogenj, in da bi ta bolj gorel, je podtaknila snop slame. Ko je bila usula fižol v lonec, ji je nehote padel na tla kraj slame bilke fižolček; kmalu je padel k njima iz žerjave tudi žareč oglen. Slama se je prva oglasila in rekla:

»Draga prijateljca, odkod pa sta se vidva vzela tukaj?«

Oglen je odgovoril: »Na srečo sem ušel ognju, in če tega ne bi dosegel s silo, bi bil zapisan smrti zgorel bi v pepel.«

Fižol je dejal: »Tudi meni se je posrečilo odnesti zdravo kožo, če bi me starka vsula v lonec, bi se neusmiljeno skuhal v omako, kakor ostali moji tovariši.«

»Mar bi bila jaz deležna boljše usode?« je omenila slama; »vse moje tovarišice je starka vtaknila v ogenj, da so se spremenile v čad in dim, kar šestdeset jih je hkrati prišla in vtaknila v ogenj ter jih spravila tako ob življenje. Več sreče kot pameti sem imela, da sem se ji izmuznila izpod prstov.«

»No, kaj pa bomo zdajle počeli?« je vprašal oglen.

Za šalo

»LEPA KNJIGA«

Kmet Luka sam ni kaj pridna čital knjig, menil pa je, da sinu ne bi škodila učenost, zato ga je poslal v mestne šole.

Ko se je sin navzel dovolj šolske učenosti, se mu je zdelo, da ne bi bilo napak, če bi včasih tudi oče prečital kakšno knjigo. Poslal mu je eno, ko pa se je v počitnicah vrnil, ga je vprašal: »No, oče, kaj pa knjiga? Ste jo prečitali, in kako je vam bila všeč?«

»I, kajpak mi je bila všeč,« je dejal oče, »kar lepa je bila.«

»Kakšna pa se vam je zdela vsebina?« se je pozanimal sin.

»Vsebina?« se je nekam začudil oče. »Tega pa nisem bral,« se je odrezal oče.

»Jaz mislim,« je odgovoril fižol, »ker smo tako srečno ušli smrti, se lepo spoprijateljimo in kot dobri tovariši navežimo drug na drugega ni da nas ne bi morda spet tukaj zadela kaka nesreča, skupaj odrinimo in odpotujmo v kako tujo deželo.«

Nasvet je bil tudi drugima dvema pogodu in skupaj so se odpravili na pot. Kmalu so prispeli do majhnega potoka, in ker ni bilo nikjer brvi ali mostu, niso vedeli, kako bi prebrdli. Slama je prva iztuhtala, kaj bi bilo storiti, in svetovala:

»Jaz se bom položila čez vodo in vidva bosta lahko šla preko mene kakor po brvi.«

Slama se je torej vlegla od tega brega na drugi breg, in oglen, ki je bil vroče narave, je naravnost bahavo koračil preko novo zgrajene brvi. Ko pa je prišel na sredino brvi in začul pod seboj žuborenje vode, ga je obšel strah; obstal je in si ni več upal naprej. Slama pa se je pod njim vnela, se prelomila na dvoje in zdrknila v vodo. Oglen je štrbunknil s njo vred, ob padcu v vodo bučno zasiačil in se v dvignjenem dimu razblinil. Fižol, ki je pri vsej svoji previdnosti ostal še na bregu, se je hočeš nočeš moral nezgodi smejati. Smeh ga je tolikanj lomil, da ni mogel prenehati s krohoto, in smejal se je tako močno, da se je slednjič razpočil. Tako bi tudi z njim bil konec, če ne bi bil pri roki krojač, ki je bil na potovanju in je ob potoku malo počival. Ker je imel blago srce, je vzel izza ovratnika iglo in nit ter sešil fižolu trebuh.

Fižol se mu prav lepo zahvali za uslugo, toda ker je krojač pri šivanju rabil črno nit, se od tistih dob pozna vsakemu fižolu po sredini črni šiv.

Fižol se mu prav lepo zahvali za uslugo, toda ker je krojač pri šivanju rabil črno nit, se od tistih dob pozna vsakemu fižolu po sredini črni šiv.

Ne sklepaj prehitro!

Popotnik je srečal starega in zgrbljenega kmeta ter ga vprašal:

»Kako daleč je še do mesta?«

Starček ga pogleda in mu reče:

»Pojdi dalje!«

Popotnik se je začudil, ker ni vedel, ali ga je kmet prav razumel, in je znova vprašal, kako daleč je do mesta. Dobil je isti odgovor:

»Pojdi dalje!«

Popotnik je bil prepričan, da je starec malo prismojen. Brez besed je krenil dalje. Kmalu pa zasliši za seboj kmetov glas:

»Hej, do mesta boš hodil še dve uri.«

»Zakaj mi tega nisi takoj povedal?« je vprašal popotnik starca.

»Moral sem najprej videti, kako hitro hodiš,« mu je odgovoril stari kmet in se nasmehnil čez zgubano lice.

je preveč gnjavilo. A povedati moram, da sem iskal to potajenost, vedno česče sem jo iskal po njej, ko krmežljava mačka sem oprezal. Ženski je kakor prej tek črni znoj po licih in ob ruti; zamižala je s črnimi vekami, ko ji je ušlo preveliko snopa v stroj, si kar med mašinjenjem zatlačevala tesno bluzo za krilo, da se je videla širje in širje in huje prepotena pazduha. Komaj komaj da si videl večjo belino oči, in komaj da so se ustnice razklesile od vročine in od dela in se povesele, napete, kakor so bile. Ob južini, ko je odšla kuhat, je potegnila ruto z glave in jo stepla; pokazala se je belina na obeh straneh zaprašene obraza in beli, močni, kratki vrat.

Kje je tu stari Muršec videl potajeno mačko? Kje bi moglo biti v tej ženski kaj drugega kot njena družina! Stari babjek, ta Muršec, babjek in labrač!

To je bilo enkrat med tednom, v nedeljo pa se je to zgodilo, sem to videl. Bilo je nedeljsko popoldne, tisti sladki čas od obeda do paze; to je od tistega svetejšnjega obeda z govejo juho in rezanci in z narezanim kuhanim govejim mesom na krompirju, včasih tudi s šrovinimi pogačami, ko se do sitega nadevaš in se lahko potem zavališ pod hruško ali pa počneš, kar se ti zljubi, če se ti sploh kaj — vse v blaženi zavesti, da ti tja do večerke in do paze nihče nič ne more in ne sme.

Lastovke

Sleherno pomlad jih južne sape
čez morje nalahno k nam neso.
Ko zasije sonce v naše grape,
nam pozdrav iz tujih krajev prineso.

Ščebetajo nam o toplem soncu,
zlatih vejah, ki dobrote trosijo v dlani,
in o tem, da sama se medica nudi loncu;
tam ni burje, ne snega, ki bi zamel vasi.

Če v teh čudnih krajih res nikoli ne sneži,
naj kar same lastovke gredo od nas.
Mi že raje čakamo na zimo, da s sanmi
po našem klancu se spustimo v vas.

Papirnati zmaj in škrjanček

Bil je lep pomladni dan in na travniku za vasjo so se igrali otroci. Mnogo jih je bilo, vsak je imel v rokah drobno vrstico, visoko nad njimi pa so plavali papirnati zmaji. Veter, ki je vel preko travnika, jih je dvigal, da so se trgali z vrvice, se hoteli osvoboditi in odleteti v sinje višave. Ni jim uspelo. Otroci so vrvice trdno držali v rokah in zmaji so morali leteti, kakor so hoteli njihovi gospodarji. Neke mu zmaju pa je vendar le uspelo pobegniti. Najmanjši deček, ki ga je imel, se

»Kam pa?« je vprašal škrjanček.

»Grem na obisk k zlatemu soncu. Tekmujva, kateri bo prej na cilju.«

»Take neumnosti mi ne rojijo po glavi,« je rekel škrjanček. »Nikomur še ni uspelo priti do sonca in tudi nikomur ne bo.«

»Strahopetec!« je zaničljivo odvrnil zmaj. »Bojiš se leteti z menoj, ker veš, da te bom premagal. Jaz se ne bojim višav. Še preden bo večer, bom pri soncu.«

Škrjanček ni rekel nič, zmaj pa je odletel. Letel je višje in višje, bliže in bliže k soncu, ki se je široko smejalo z neba. Ko je bil zmaj že tako visoko, da ni več videl zemlje pod sabo, je veter, ki ga je dvigoval, nenadoma prenehal pihljati. Pot papirnatega zmaja je bila končana. Ne več kvišku, zdaj je padal navzdol, spet nazaj k zemlji, od katere se je hotel odtrgati. Padal je in padal in slednjič obvisel na vejah velikega hrasta. Tu ga je zvečer našel škrjanček.

»Hitro si se vrnil,« ga je zbodel. »No, povej, kako je z gosteh pri soncu?«

Zmaja je bilo sram ni odgovoril, škrjanček pa je nadaljeval:

»Glej, tako se godi vsem bahačem: Sanjajo o slavi, dožive pa le sramoto. Kdor je pameten, si ne želi stvari, ki jih ne more doseči.«

je opotekel ob krtino, izpustil vrstico in zmaj je odplaval v prostost. Prav nič se ni menil za dečka, ki je jokaje tekal za njim in ga spremljal z očmi. Bil je vesel prostosti in vedno višje se je dvigal pod sinje nebo. V zraku se je srečal s škrjančkom.

»Leti z menoj,« mu je zaklical.

Štrafela je z Lizo vred prišel še pred poldnem iz mesta, a že okajen, ter je pri mizi kot po navadi, kadar ga je malo imel, na veliko politiziral in se trkal. »Gomila,« se je dušal, »bo že še videla, bo morala videti, da brez Štrafele, tega partizana, ne gre! Ali ne, Liza?«

Sestra, ki je bila trezna, ali pa tudi že malo nasekana — pri njej nisi nikoli vedel, koliko bije, ali je tisto z rdečico na licih od tega, ker se redi, ali pa od pijače — je nekaj nerazumljivega zamomljala.

»Kaj, Liza, si slišala, kaj so mi v mestu rekli,«

Liza je kimnila, si popravila lase za ruto po obeh straneh in potegnila ruto naprej, na čelo.

Sestra je bila edina, ki mu je odgovarjala, zato se je pri svojem politiziranju po navadi samo z njo menil, razen kolikor mu ni kateri od domačih ali od onih pri mizi česa oporekel, kar pa se je redkokdaj pripetilo. Ko za sveto smo molčali. Po mili volji sta se lahko menila in peljala politiko, dokler se ni družina drug za drugim pobrala.

»Kmalu bodo ti Gomilani — ti hitlerjevci, ta reakcija! — zvedeli, kolikor še nočejo vedeti, kdo je Štrafela! Liza, ali ne?«

»Saj, tako je,« je rekla Liza, ali pa tudi ni nič rekla.

Lahko smo se pobrali, za nikamor več ni bilo pri hramu.

Pri Toplekovih, kamor sem se odpravil, mislim, da zavoljo zmenka o oranju, je bilo vse tiho, mrtvo, ko da bi se nedeljska vročina poveznila na hram in na drevje okoli hrama ter vse omrtvela. Kure so se kopale v prahu in zijale, zijal in s hitrico dihal je tudi pes, na pol volčjak, na pol lisjak, na pocjah! pred hlevom, pasje dihetanje in goveji prežvek, to je bilo vse, kar je motilo opoldnevno tihočo, ko sem šel skozi kolarnico.

Enaka tihoča je bila pred samim hramom in zatem v prikletu, ko sem odpravljal dverce in stopil čez prag, v priklet. Bila je tihoča, da sem obstal. Dekleti sta bili ali zdoma ali sta kje pod kakšno hruško počivali. Znenada sem zaslišal, sako je v izbi nekaj narahlo priletelo na mizo in na pod, večkrat zapovrstjo, ko lasnice ali glavniki.

Pokašljal sem, vprašal naglas: »Kaj ni nikogar pri hiši?« — in prijel za kljuko.

»Naprej, naprej!« je zapel ženski glas; bil je Toplečkin.

Zenska je sedela na stolu ob mizi z lici, rdečimi kot po kuhanem vinu, obrnjena proti vratom in se razpletala. Po vsej priliki se je pravkar umila; kajti pred sabo na stolcu je imela velik lavor vode, vse

Ivan Potrč:

8

NA KMETIH

Počasi je ta prah, črn ko krtova luknja, zameglil od treh strani zaprto gumno, vse do visoke opečne strehe, da si komaj kam videl; dasdoma drug drugega nismo več videli; sčasoma se skoraj prepoznali nismo več — gosti prah je legel na pokri-vala, na obleko, na kožo, na vse.

Toplečkine obrvi so bile vse bolj črne in daljše; prah ji je pokrtil vence las, ki so silili okoli in okoli obraza izpod ohlapno zavezane rute, se nabral pod nosom in ji napravil črne puhaste brke. Ženska se za vse to ni menila, komaj da je kaj zinila in se kdaj pa kdaj na kratko nasmehnila, kadar ji je kdo kakšno povedal zavoljo zaprašene obraza. Komaj tudi, da smo se kdaj ustavili, a če smo se, smo se samo toliko, da se ne bi živinčetu zmotilo.

Ženska je gnala ljudi kot gospodinja, ki se ji zdi škoda vsake betve časa, da bi postavila, ko so ljudski pri hiši. Nič ni bilo videti tega, o čemer je stari Muršec blebetal; vse preveč starikavega je bilo na njej, na vsem njenem zadržanju, da bi mogel misliti na pritajeno mačko; kaj če, da bi mogel kaj takega zaslediti. Delo jo

Delo na vrtu v naslednjih tednih

Čim daljši in toplejši so dnevi, tem več je dela na vrtu in okrog doma. Prve setve se kale, z njimi vred pa raste plevel. Plevel in okopavanje, pa tudi posipanje so važna dela. Obenem redčimo tudi pregoste setve. Prav pri tem se lahko najbolj prepričamo, kolikšne važnosti so setve v vrste. Plevel in okopavanje, kakor tudi redčenje setev v vrstah je veliko lažja kakor pri setvah na široko.

V aprilu in še v maju sejemo pozni ohrovt, pozne karfijole, pozno zelje, podzemne kolerabe, nadzemne kolerabe, letne solate, nizke in visoke fižole. Lahko sadimo še, grah, toda predolgo tega ne odlašajmo, ker pozne saditve pogosto uniči plesen.

V glavnem je sedaj čas sajenja. Na pripravljene grede sadimo zgodnje solate, zgodnje zelje, zgodnji ohrovt, kolerabice, zeleno, por itd.

Pri sajenju pazimo, da ne prekrijemo srčne korenine, ker tako posajena zelenjad ne uspeva. Por sadimo v luknje, ki se pozneje zasujejo, da je rast globlja.

Na dobro pripravljene in zagnojene grede posadimo sredi maja **sadilke kumar**, ki smo jih vzgojile v toplih gredah. Če nimamo toplih gred, jih vzgojimo v jajčnih lupinah. V plitev zabojček vložimo jajčne lupine. Napolnimo jih z dobro kompostno prstjo, ki jo natosimo tudi med lupine. V vsako lupino posadimo 2 do 3 semena. Zrastle rastline presadimo z lupinami vred na pripravljene grede.

Istčasno sadimo tudi **paradižnike in papriko**. Paradižnike kasneje privežemo ob kole in jim odstranjujemo zalistnike. Konec maja in v juliju jih škropimo z 1 % bakrenim apnom proti paležu. Ne čakajmo s škropljenjem, da se začno spodnji listi sušiti. Bolezen moremo preprečiti samo, če začnemo s škropljenjem pravočasno.

Nabiramo sočne peclje **rabarbare** in odstranjujemo cvetne nastavke, da pospešimo rast listov. Konec junija nehamo trgati liste, rastline pa zalijemo z gnojico, da lahko grmi prihodnje leto nastavijo obilo sočnih listov.

V **juniju** poberejo z gred prve pridelke. Izpraznjene grede prelehamo, po potrebi pognojimo in posadimo s kasnim zeljem, ohrovtom, poznimi karfijolami, kakor s kasnimi sortami rdečega zelja.

Napravimo prve setve širokolistne rume ne endivije za jesensko uporabo. Sejemo v mirnem vremenu, najbolje po dežju, ko je zemlja vlažna, vendar dovolj osušena in sipka.

Po dežju, zlasti po močnih nalivih, se zemlja susede, da nastane na vrhu trda skorja, ki zapira dostop zraka in povzroča prehitro izhlapevanje talne vode in sušenje plevela.

Ker potrebujejo korenine zrak za dihanje, zemljo na površju čimprej zrahljamo. S tem ohranimo v zemlji vlago in toploto, omogočimo dostop zraka in hkrati zatiramo plevel.

V **kasni pomladi in v zgodnjem poletju**, ko so rastline v najbujnejši rasti in razvoju, pogosto pritisne suša. Žejnim rastlinam moramo pomagati s pravilnim zalivanjem, kar pa se pri nas pogosto slabo vrši. Mlade, dober teden stare rastline razvijajo korenine že precej globoko. Če hočemo **mladim rastlinam**

pomagati, mora prodreti voda vsaj tako globoko v zemljo, kakor segajo korenine. Ne zadostuje, če poskropimo le toliko, da pronikne voda le nekaj centimetrov globoko v zemljo. Če hočemo rastlinam res pomagati, moramo zaliti mlade setve tako močno, da prodre voda vsaj 15 do 20 cm globoko in se vlage zares napije. Ker nastane po vsakem škropljenju na površini zemlje skorja, ki pospešuje izhlapevanje, je potrebno, da grede po škropljenju prerahljamo. **Odrasle rastline** zalivamo na ta način, da k vsaki rastlini prilijemo

toliko vode, da se napoji vsa zemlja, v kateri so razporedene korenine. Vodo prilivamo počasi. To napravimo najbolje, če nataknemo na cev zalivače pol metra dolgo gumijasto cev. S tako opremljeno škropilnico je zalivanje lahko, ker se nam ni treba sklanjati in voda priteka k rastlinam na rahlo. Zalite rastline naslednji dan okopljemo. Najboljša voda za zalivanje je deževnica ali potočnica. Voda iz vodovoda naj se prej ogreje v posebnih posodah. Spomladi zalivamo ob jutrih, poleti ob večerih.

Kuharski recepti

Mesni ragu

50 dkg kuhane govedine, 4 dkg maščobe, 5 dkg moke, 1 čebula, pol litra juhe, sol, poper, limonin sok ali domač kis, 1 kisl kumarica.

Meso denemo v vrelo vodo in ga skuhamo. Kuhano zrežemo na kocke. Iz masti, sesekljane čebule in moke naredimo omako. Vanjo vložimo meso, potem, ko smo jo odušavili s poprom in limoninim sokom. Vse skupaj naj vre 15 minut. Pre-

den damo ragu na mizo, mu primešamo še sesekljano kisl kumarico.

Krompir v pikantni omaki

75 dkg krompirja, slan krop, 3 dkg masti, 2 dkg slanine, 4 dkg moke, čebula, zelen peteršilj, česen, kumina, timian, majaron, žlica gorčice, žlica paradižnikove mezge, kostna juha ali voda, 2 kisl kumarici, $\frac{3}{4}$ dcl kisle smetane.

Krompir olupimo, zrežemo na kocke

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Naši otroci morajo biti zdravi in močni

(Nadaljevanje)

Splošna živčnost je pri otroku običajno posledica podedovanih osnov in prilik, v katerih otrok živi. Stalen stik z živčnimi, razburljivimi starši, posebno pri edincih, je strup za otrokovo bodočnost.

Način vzgoje ravnania živčnih staršev sta napačna, še posebej pa neštevilni napačni izrazi zaskrbljenosti in ljubezni do otroka — edinečka, ki ga silijo, ko je živčno že itak slaboten, k raznim posebnim uram, nastopom in zabavam in mu s tem zdravje še slabše. Živčen otrok je v veliki meri telesno slaboten. Nima teka ali tudi dobre in zadostne hrane ne izrabljuje dovolj. Pogosto je slabokrven, trpi na zaprtju ali periodičnih driskah. Živčno bruhanje pri deklicah ni redko, hitro zardevajo, roke in noge imajo pogosto hladne. Po navadi zelo dolgo močijo posteljo in tudi samoskrustvo ni redko.

Taki otroci so pogosto zelo bistri, kar zavaja starše in okolico, da jih smatrajo za čudne otroke ter jim nakladajo pri vzgajanju še večja bremena. Hitro se utrudijo in menjajo razpoloženje, tožijo o glavobolu in drugih bolečinah, ki sicer nimajo dokazljivih razlogov. Slabo spijo, samoljubni so, često s trmo tiranizirajo okolico, predvsem pa nerazumevajoče starše, ki nehoti s svojim načinom vzgoje, s pretiranimi izrazi ljubezni, s tekanjem od zdravnika do zdravnika stanje le še slabšajo.

Povečanje žrelnice in nebnice, ki ovirata pravilno dihanje in mirno spanje, **gnili zobje**, ki povzročajo zastrupljenje telesa, **slaba tele-**

sna drža več ali manj slabo vplivajo na splošno prehrabeno stanje in razvoj otroka.

Preutrujenost, preobilica učenja, učenje posebnih predmetov, jezikov, godbe, posejanje kinematografov, preveč enostranske otroške zabave in šport, premalo dnevnega počitka, nesmotna in nepravilna razdelitev dela, počitka in zabave povzročajo otroku skrb in bojazen ter nedvomno delujejo na presnavljanje hrane ter tako na splošno prehrabeno stanje in razvoj otroka.

Šport, izleti in zabava so otroku sicer nujno potrebni, vendar ne puščajmo tukaj otrok samih, marveč pojdemo z njimi in se veselimo skupaj z njimi. Otroci ne smejo biti nikoli sami sebi prepuščeni.

Če je zvečer še tako lepo, še tako zabavno in prijetno v družinskem krogu, nič ne pomaga. **Otroci morajo spati 12, večji pa 9 najmanj po 6 ur!** Ne grešimo, ne bodimo mehki! Kolikokrat bi imeli radi otroke okoli sebe! Pa je dolžnost večja od želje po užitku. Otroci naj hodijo vedno ob določeni uri k počitku, ob določeni uri naj vstajajo! Nežni telesni, še bolj živčni otrokov sestav nujno potrebuje več spanja, da si odpočije in s spanjem nadomesti obrabljen moči.

Otroci potrebujejo veliko globokega in pravega spanja. Zato zvečer nič razburljivih novic, tudi povestic ne, hrana bodi zvečer lahka in ne preobilna, da ne bo tlačila ubogih želodčkov, postelja ne sme biti premehka in pretopla, vzglavje bodi čim nižje; če je le mogoče, bodi spalnica hladna in dostopna svežemu zraku. Ne navadite otrok na uspanje!

končana, mi je spreletelo po glavi, skoraj bo otavna košnja, drobno izabelino grozdje se bo napelo in omodrelo.

Bolnik je nekajkrat na hitro dihanil, Toplečka je rekla:

»Za mizo si no sedi! Na oknu je pijaka. Natoči si no, Južek!«

Leseno, z rokami v žepih, sem se premaknil čez izbo, se potisnil med mizo in klop ter sedel na pol s hrbtom proti obeima, in se zagledal skozi prednji okna, skozi listnate pelagonije. Natočil sem si pijačo in počakal, tako iz navade, da ne bi rekli, da sem se prišel k sosedovim napijat, ko da ne bi doma nič imeli.

Nastala je tihoča; počasno tiktakanje in enakomerno Toplečkino počesavanje sta jo delala še bolj napeto.

Bolnik se je premaknil in bolestno zadihnil.

»Zefa?«

»Ja,« je rekla ta in se česala.

Zijal sem skozi okno, ne da bi kaj videl, a vedel sem po glasu, da ga ni pogledala.

Vseeno, v hiši je ležalo nekaj napetega! Bolnik je znova zadihnil.

»Zefa!«

To ni bilo več vprašanje, to je bil že očitek!

»Kaj?«

Tudi ženska je postala napeta.

»Zefa, kakšna si!«

in skuhamo v slanem kropu. Medtem prepražimo na masti sesekljano čebulo, nato moko in na majhne kocke zrezano slanine. Nazadnje pridenemo temu še sesekljan zelen peteršilj in strt česen, majaron, kumino, paradižnikovo mezgo, gorčico in krompir z vodo, v kateri se je kuhal. Primešamo še na drobne kocke zrezane kumarice. Pred serviranjem prilijemo kislo smetano.

Kako umešamo surovo maslo ali kako drugo maščobo

Trdo surovo maslo moramo najprej nekoliko zmehčati, zato ga denemo v porcelanasto skledo in jo postavimo za kratek čas nad soparo. Včasih že zadostuje, da ga imamo nekaj časa v topli kuhinji. Surovo maslo se ne sme toliko ugrejeti, da bi se stopilo.

Mešamo z žlico in sicer neprenehoma v isto smer približno 20 do 30 minut. Tudi posode ne smemo obračati. Maslo naraste, ker spravimo vanj z mešanjem precej zračnih mehurčkov, ki ga zrahljajo.

Prav tako umešamo tudi margarino, kuhano maslo ali mast.

Red, čistoča, način priprave in podajanja jedil, prava hrana, vse to ima nedvomno velik vpliv na tek, uživanje in izrabo zaužitih hranilnih snovi. Hrana mora biti po možnosti kar najlepše servirana. Lepo in okusno pripravljena in podana hrana zaleže veliko več ter je lažje prebavljiva.

Red v prehrani je predpogoj za dobro prebavo in za pravilen otrokov razvoj. Ne dajajte otrokom prilike, da jedo, kadar si požeje! Želodec potrebuje počitka med posameznimi obroki. Odvadite otroka, da bi prehrano prehitro užival. Taka hrana ne zaleže dovolj.

Izogibajte se v otroški prehrani začimb, prave kave, pravega čaja in alkohola ter ne navajajte otroka na sladkarije, prav tako ne na močno začinjeno mesno hrano, salame in klobase. Otrok, ki se je navadil na okus te tako imenovane hrane za odrasle, prav pogosto noče več jesti navadne, njemu primerne in koristne hrane.

Vidite torej, da so pri otrokovem razvoju razlogi, na katere ne moremo vplivati povsem z našim delom in trudom, kot je to na primer zakon o podedovanju lastnosti po očetu in materi, toda z zdravim načinom življenja in s pravilno nego otroka pa moremo na razvoj vplivati vsaj delno, po navadi zelo močno. Pogostejši pa so razlogi, na katere moremo starši vplivati z lahkoto, zahtevajo pa od staršev veliko požrtvovalnosti, premagovanja in odrekanja lastnemu življenjskemu udobju. Prava ljubezen, ki daje življenje otroku, mora biti le veličasten žarek, ki sveti otrokom na njihovi poti in jih vodi k sreči, zdravju in življenjskim uspehom.

Ženska se je presedla, stol je zacvilil, in se česala, ko da bi ne bilo nič takega.

Izpil sem nalito izabelo, z močnim okusom po grozdju. Saj, kmalu bo jesen. Trgatev bo in zobali bomo.

Na postelji si je z muko nekaj predjalo. Bolnik je znova začel naglo dihati, prenehal z dihanjem in s tenkim visokim, a praznim glasom dvakrat zapored opomnil:

»Ženska! — Po sebi poglej!«

Stol za hrbtom je še enkrat zacvilil. Presedel sem se, nisem več strpel pri miru, in vedel, kako si je Toplečka vrgla debelo, na pol spleteno kito na hrbet, pobrala lasnice in glavničke, kar je bilo na mizi, se z drugo roko prijala za bluzo ali za srajco na prsih in oddivljala v hiško.

Bele oči s postelje so ji ves čas sledile, ves čas so begale za njo za boki, ki so se odzibali čez izbo. Bilo je, ko da bi trepetale.

Prav tako znenada, kakor se je vse to dogodilo, si zaslišal iz hiške jok — zatišano in zadihano pohlipavanje.

»Oh-jezus! Taka ženska!« je vzdihnil bolnik, me pogledal in se, očitno pomirjen zastrmel v trame.

Dvignil sem se, da bi šel, se za trenutek spomnil, da sem prišel zavoljo oranja, postal sredi izbe, s hrbtom proti postelji in proti hiški, ter na glas vprašal:

»Zavoljo oranja bi se lahko zmenili!« (Se nadaljuje)

okoli je bilo oškropljeno, z mize je vise-la zmečkana in mokra obrisača.

»O, naš Južek je!« je bolj povedala ko vzkliknila, ko me je zagledala.

Zapela si je, tako in mimogrede, kak gumb na srajci — bluzo je imela sploh razpeto — in nadaljevala z rokami na golem zatilju z razmetavanjem debelih in dolgih ženskih kit; pri tem si je pridno zatikala lasnice v zaprta usta, ko da bi jih poddrževala bolj z ustnicami ko z zobmi. Zagledal sem se v belo oprano srajco in začutil za njo prsi, kako so se podvigovalle z dvignjenimi in s kite razpletajočimi rokami vred. Zagledal sem tudi velike bele oči, ki so zrlle vame z zglovnika, ko da bi se zapičile v moje — bile so oči jetičnega Topleka.

Potisnil sem roke v žepe, pogledal nekam po podu, preko vsega tega tam pri mizi in v postelji, skozi okno, in začel na mestu, kjer sem bil, pri vratih, stopicati. Tista velika belina, Toplekove oči, so pogledovale: Toplečko, mene in znova Toplečko; videl in čutil sem koj — moje poglede in njeno razpeto bluzo, ne docela zapeto srajco.

»Ste sami,« sem povprašal; bil sem v zadregi.

»Sami,« je zasiknila ženska skozi zobe in zadihnila; lasnice v ustih so se dvignile, nato jih je vzela iz ust, da je lažje povedala:

»Deklini sta nekam šli. Ne vem, kam. Sédi, Južek!«

Znova je vtaknila lasnice v zobe, jih prijala z ustnicami in pogledala, pokazala, z očmi čez mizo k oknu, kam naj bi sedel. Raztresla in razgrnila si je lase po hrbtu, vzela glavnik z mize, si vrgla lase čez ramo na prsi in na odpeto srajco ter začela počesavati in česati z glavnikom po njih; od nizkega čela — nikoli ga še nisem tako videl — in po temenu, preko ramen in prsi, vse do krila, kjer so se ji konci gostih las vedno zmešali, da jih je morala krepko prijati z levico, če jih je hotela razčesati in da se je počesala z glavnikom skozi nje.

Visela je s spuščeni vekami na tisti svoji kostanjasti lasni bogatiji, da, kakor spočita in lenobna kobila — ah, obnašala se je, ko da bi me sploh ne bilo v hiši, ko da bi bila pred katerim od domačih, pred katerim od otrok.

Poslonil sem se h klopi okoli peči, tja je bilo najbližje od vrat, se zagledal v pod, zatem v okno pred seboj, v brajdo, ki je silila v oknico, v redko zelenkasto izabelino grozdje — samo proč, da je ne bi imel več na očeh, ne Toplečke in ne njenega vznemirjenega jetičnika. Po glavi mi je znenada spreletelo: ali spi z njim? Kako more spati s temi kostmi v postelji?

Hotel sem nekaj reči, začeti, po kaj sem prišel, a sem čisto pozabil. Mlatev je

Ne pozabimo na pravočasno dušično gnojenje

Spoznanje, da dosežemo s hitro delujočim dušikom, ki ga imamo v nitramoncalu, pri naših poljščinah na travnikih in pašnikih najboljše uspehe če ga dajemo rastlinam dva- do trikrat v manjših obrokih, se je tudi pri nas že udomačilo. Nikoli ne pokaže 200 kg naenkrat potrošene nitramoncala na hektar pri pridelku rastlin tistega učinka kakor ga pokaže istih 200 kg istega gnojila, ki je bilo potrošeno v 2 do 3 obrokih. To velja za krompir, koruzo in peso prav tako kakor za žita, travnike in pašnike.

V prvi dobi svojega razvoja se rastline preživljajo iz svojega semena ali gomoljev. Šele ko so se vkoreninile, črpajo hrano iz zemlje. Tedaj pa je važno, da najdejo v zemlji nitramoncal, s katerega pomočjo hitro razvijejo listje in močne korenine. Zato je prav, če jim damo prvi obrok nitramoncala, čim so razvile prve liste. To da dati ga smemo samo ob suhem vremenu na suhe rastline.

Drugi obrok damo okopavinam ob prvem okopavanju, žitu pa, ko gre v stebila; seveda spet ob suhem vremenu na suhe rastline.

Tretji obrok dobijo okopavine ob osipanju, žito pa, ko prične cveteti.

Za okopavine je okopavanje in osipanje prehodna motnja njihovega razvoja. Nitramoncal pa jim pomaga, da to motnjo hitro prebolijo. Podobna motnja je tudi pozna slana, kakršno smo doživljali zadnja leta. Zato je nitramoncal priporočljiv tudi po slani.

Pridelek žita pa je poleg izdatnega zagnojenja s fosforjem in kalijem odvisen od tega, koliko dušika je rastlinam na razpolago pri klanjanju in cvetenju. Zato v teh razvojnih stopnjah žita potrošeni nitramoncal lahko ustvarja »čudeže«.

Na pašnikih v obrokih potrošeni nitramoncal pa nas bo rešil pomanjkanja paše in krme v poletnih mesecih. Čim je del pašnika popašen, naj dobi odgovarjajoč obrok nitramoncala. Tako bo na pašniku čez celo leto dovolj paše, seveda, če je tudi naše kalifosfatno gnojenje in zalaganje s hlevskim gnojem v redu. Podobno ravnamo tudi s travniki. Izdatni obrok nitramoncala po prvi košnji bo dal pridelek otave, ki ne bo dosti zaostajal za senom.

Ing. Hauer navaja, da 100 kg nitramoncala zviša pridelek žita za 250—280 kg, koruze za 400—500 kg, krompirja za 1.500—2.000 kg, pese za 3.600—4.000

Najhitrejši preskus nove sadne sorte

Najhitreje preskusimo novo sadno sorto tako, da jo precepimo na starejše drevo istega plemena. Na tako precepljenem drevesu bo že v štirih letih (ob ugodnih razmerah) prvi sad pokazal vsaj približne lastnosti neznanega sadnega drevesa. Tudi na paradiževcu cepljeni sad hitro rodi.

Precepljanje sadnega drevja

Jablana je brez dvoma najvažnejše drevo naših sadovnjakov, ker najde skoraj povsod izpolnjene pogoje za svojo rast in uspevanje. Da si njen sad — jabolko — še ni prisvojilo onega trznega pomena, ki bi mu po pridelku in okusnosti sadu lahko pripadal, je vzrokov več. Eden poglavitnih vzrokov smo pa sadjarji sami, ker vsak zase gledamo, da bi imeli koliko mogoče vse sorte, o katerih se govori, pri tem pa se še vedno premalo brigamo za ustvaritev pogojev, po katerih bi naša jabolka neka veljala tudi na širnem trgu. Prvi med temi pogoji je poenotenje sort po naših sadovnjakih. Danes, ko postaja že trdo za denar, bi morali poenotiti sort naših jabolk ne samo posamič, temveč v merilu vasi ali občine posvetiti več pozornosti, da bomo čez par let končno v stanju prodajati sadje „na veliko“.

Veletrgovec zahteva velike količine ene in iste sorte, sicer ne kupi. Tudi trgovec bližnjega mesta ne ljubi pomešane sorte, ker se posamezne sorte ne držijo enako, ker niso enakega okusa. Zato se cena mišmaša petih ali osmih sort jabolk ravna po najslabši sorti in je zato znatno nižja od cene za sortno enotno ponudbo. Ako tega ne bomo upoštevali, nam bo sadno drevje v breme, namesto da bi bilo vir zelo pomembnih stranskih dohodkov.

Kakor že rečeno, mora poenotenje jabolčnih sort postati najmanj stvar naših vasi in občin, če že ne okolšev 3 in več občin skupaj. V sedanjih pogojih pa je najhitrejša pot do poenotenja sadnega pridelka precepljanje sadnega drevja.

kg, pašnikov-čredink pa za 350 l mleka. Kakor pa že rečeno, je tako zvišanje pridelka dosegljivo le ob izdatnem kalifosfatnem gnojenju. Zato v primerih, kjer smo gnojili s Thomasovo moko ali superfosfatom in kalijevo soljo, tudi ne bomo skopi z nitramoncalom.

Miha pod goro

Na travnike „Hyperfosfat Reno“

Poleg Thomasove moke in superfosfata je prišlo pred kratkim na trg novo fosfatno gnojilo pod imenom „Hyperfosfat Reno“. To gnojilo vsebuje 29 % fosforne kisline, dočim je prvi dve vsebujeta le 16—18%. „Hyperfosfat Reno“ prodajajo po S 53.— za 100 kg. Poleg teh prednosti je prednost tega gnojila

tudi v tem, da mu vlaga skoraj nič ne škoduje.

Poskusi v Švici, v Nemčiji in v Avstriji (Admont) so pokazali, da to novo fosfatno gnojilo najbolj učinkuje na travnikih, ki ne vsebujejo preveč apna. Učinek „Hyperfosfata Reno“ ni tako hiter, kakor pa superfosfatna in Thomasove moke, zato pa toliko dolgotrajnejši. Pri poljščinah njegov učinek ni tako dober, ker je doba rasti poljščin razmeroma kratka. Hyperfosfat pa se le počasi topi.

Vsled teh lastnosti pride „Hyperfosfat Reno“ predvsem v poštev kot travniško fosfatno gnojilo, ki ga kaže trositi v jeseni ali zgodnji pomladi. 300 kg tega gnojila zaleže toliko kot 500 kg Thomasove moke. Trosi se skupno s kalijevo soljo in sicer v razmerju 300 kg Reno : 300 kg kalijeve soli po hektarju. Za primer, da travnike prvič gnojimo kalifosfatno je obrok „Reno“ treba zvišati na 500 kg/ha.

Tržni razvoj prvega četrletja za klavno živino in prašiče

Splošno štetje domačih živali 3. dec. 1954 je pokazalo, da je število goveje živine naraslo samo za malenkost, da sta se pa sestav skupne črede ter njena starost bistveno spremenila. Ob tem štetju je bilo v državnem merilu 12 % več telet, kot leto poprej. Število mladih bikcev (3—12 mesecev) je naraslo za 8,5 %, število mladih telic pa za 5 %. Število molznih krav je naraslo za 3,6 %.

Temu porastu nasproti je bilo število starejše živine, to je živali v starosti 1—2

		januar	februar	marec
biki	1954	8,30	8,40	8,10
	1955	10,25—10,50	10,30—10,40	10,00—10,75
voli	1954	7,75	7,95	8,15
	1955	9,45—9,75	9,60—9,75	9,55—10,10
krave	1954	7,25	7,30	7,35
	1955	8,00—8,80	8,50—8,85	8,50—9,15
telice	1954	8,50	8,60	8,50
	1955	10,50—10,75	10,40—10,50	8,75—10,65

Ustajene in rahlo naraščajoče cene klavne živine so brez dvoma posledica manjšega števila razpoložljive opitane klavne živine. Le-ta pa je sedaj v večji meri razprodana in bodo na trg in ceno pričeli pritiskati mladi bikci in telice, katerih je skupno ca. 50.000 več kot jih je bilo lani v tem času. Zaradi tega ni pričakovati, da bo cena v poletnih mesecih, kakor lani, še nadalje naraščala. Bolj verjetno je, da bo celo nekoliko padla, to pa predvsem za starejšo pitano živino.

Kar tiče ponudbe in cene prašičev, pa je razvoj zadnjih tednov uzakonjen v dejstvu, da je decembrsko štetje pokazalo ca. 102.000 pujskov, ca. 89.000 tekačev in ca. 10.000 brejih svinj več kakor ob istem štetju 1953. To večje število je pričelo povzročati v zadnjih tednih tudi večjo ponudbo, s tem pa padanje cen.

To padanje cen je veliko bolj očitno od padanja v prvem četrletju 1954. Spodnja

let ter starejših bikov in volov za 5,5 % nižje od števila 3. dec. 1953.

Po rezultatih tega štetja je šel tudi tržni razvoj klavne živine v minulem četrletju. Cene klavne živine so bile ustaljene in so proti koncu četrletja za spoznanje naraščale. Kakšen je bil razvoj cen za klavno živino (v šil. za kg žive teže) na Dunaju v primerjavi z razvojem v četrletju 1954 prikazuje naslednji pregled:

	januar	februar	marec
povpr. cena	13,25	12,85	12,60
1954	13,25	12,85	12,60
1955	13,50	13,—	11,50—12,60

primerjava povprečnih cen za kg žive teže na Dunaju to tudi potrjuje:

	januar	februar	marec
1954	13,25	12,85	12,60
1955	13,50	13,—	11,50—12,60

Upoštevati pa moramo, da je sedaj trg obremenilo šele število tekačev in da bo v drugem četrletju pritisnilo na trg še 102.000 pitancev, ki so se razvili iz pujskov 3. decembra 1954. Ako potom stabilizacije cen in možnosti izvoza pitancev, ne pride do učinkovitega oblastnega posega v ta razvoj, bodo cene v drugem četrletju še nadalje padale. Na Koroškem je bil zaenkrat odobren izvoz 1.000 pitancev, po splošnih cenitvah pa bo do pričetka poletne sezone preostajalo še kakšnih 3.000 prašičev.

Značilno pa je zadržanje mesarjev, ki kljub tako očitnemu padcu cen za pitance, še vedno držijo ceno mesa neprimereno visoko.

Blaž Singer

PRAVNE ZADEVE

V PRIMERIH

Kaj je treba vedeti pri zavarovanjih

Dosedaj smo v treh člankih že obravnavali nekaj važnih zakonitih določb v razgovoru med tremi posestniki, ki so bili sami prizadeti. Zaradi nepoznanja določb sta utrpela škodo posebno Urbanc in Primož, tretji, Ovčar, se pa že bolj spozna, ker je svojčas kot zastopnik neke zavarovalnice sodeloval pri cenitvah škoda. Ti trije se pogovarjajo tudi danes:

Urbanc pripoveduje drugim dvema: »Zvedel sem šele, ko so mi po požaru že bili izplačali mnogo premajhno odškodnino, da plača zavarovalnica tudi vsa potrebna dela pri pospravljanju pogorišča«.

»Seveda,« pravi Ovčar, »tu in tam še kaj tli, pozneje se zopet kaj vname in poveča škodo. Morda tudi kak pogoreli tram visi nevarno v zrak. Treba je pregledati ruševine, da veš, kaj je ostalo in kaj je zginilo — saj moraš to tudi takoj javiti policiji — in vsa taka potrebna dela plača zavarovalnica, seveda samo, če ji to pravočasno javiš; če ne...«

»... pa sem sam kriv!« pristavi Urbanc.

»Tako je,« nadaljuje Ovčar, če trkaš šele pol leta pozneje pri zavarovalnici in če nimaš kakih podpornikov za milostno uvaževanje, potem je seveda »žavtava!« Zato sem že zadnjič omenil, da je dobro, zavarovati se tam, kjer je že zavarovana večja družba prijateljev, ki bi včasih lahko pomagali — če bi bilo treba, tudi z dobro besedo«.

»Zdaj mi pa povej, ljubi Ovčar, kako se pove navadnemu šolarju, kaj je po nesreči najprej treba, da vsaj drugim vem svetovati, če mene, kar bog daj, ne zadene več nesreča,« sprašuje Urbanc.

»Nekaj,« tako podučuje Ovčar, »ti pove že navadna pamet, nekaj pa si moraš zapomniti. Najdalj po treh dneh, ko si doživel nesrečo ali za njo zvedel, jo moraš javiti najbližjemu zastopstvu zavarovalnice, če moreš ustmeno ali pa z rekomandiranim pismom. Javiti pa jo moraš takoj tudi oblastem, torej žandarmeriji ali policiji in navesti, kaj vse ti je zgorelo in kaj ti je mogoče sicer še zmanjkalo, ker ima oblast nalogo, da poizve, kako je prišlo do požara in če je morda imel kdo kake dolge prste vmes. Štirinajst dni približno pa imaš časa, da napišeš zavarovalnici na drobno vso škodo in jo tudi oceniš. Da se navzgor ali navzdol preveč ne zmotiš, je najbolje če takoj pritegneš kakega dobro podučenega znanca, vendar pa v prvem naznanilu lahko pristaviš, da boš še kaj dodal, ko to ali drugo stvar boš natančno zveš. Ne odlašaj, da ti zavarovalnica zaradi odlašanja ne bi delala sitnosti, pa tudi na slepo ne pretiravaj, da zavarovalnica tvojega poročila ne označi za nezanesljivega in zaradi tega brezpomembnega. Če pri poslopih zavarovalnica zahteva zemljiško-knjižni izvleček (Grundbuchsauszug), moraš tudi tega priskrbeti.

Zdaj se oglasi še Primož s pripombo, da je pa pri ocenitvi škode treba še bolj paziti. Takole pripoveduje: »Vsaka stran-ka, zavarovalnica in ponesrečeni, ima pravico, da zahteva ocenitev škode po izvedencih. Treba je torej, da oškodovani, ki nima tako velike prakse kakor zavarovalnice, poišče izkušenega, praktičnega, pa tudi odločnega moža, ki pozna natančno vse vrednosti in cene v tistem kraju, ki ve, kaj je od ostaline še za rabo, ali sploh še kaj vredno, kaj je bilo vredno prej in koliko bo stalo, če se sedaj na novo postavi, vsaj v prejšnjem obsegu. Zna-ti mora oceniti, koliko so bile vredne izgorele stvari, ki jih je sedaj treba nadoknaditi, odkod je dobiti in za kako ceno les, kamen, cement in kar je pač vse treba, kolikšni bodo stroški za delavce itd. Oba izvedenca določita tretjega, načelnika; sodnija ga določi, če se izvedenca ne moreta zediniti. Sodnija pa mora tudi priskočiti, če se izvedenci sploh ne zedinijo, če nočejo, ali če cenitev zavlačujejo. Potem odloči sodišče v navadnem postopku z razsodbo.

pičev na eno vejo. Pri starejšem drevju moramo pustiti tudi več stranskih vej in vejic.

Da so potrebni za precepljanje dobri in sveže ohranjeni cepiči, dobra cepilna smola, oster nož in rafija. Je razumljivo samo po sebi.

veje šele tik pred precepljanjem, moramo predvsem skrbeti, da bomo pustili drevesu dovolj stranskih vej in vejic, ki bodo drevo hranile, ko bo prebolevalo to operacijo in ki bodo pomagale, da se bodo rane na cepljenih mestih hitro obrasle, cepiči pa hitro in krepko pognali. Te stranske veje in vejice v naslednjih letih postopoma odžagamo.

3. Pravilno požagana krona po precepljanju ne bo pognala preveč novih pogankov stare sorte. Ako pa bodo ti le pognali, moramo odstraniti vsak poganjek v bližini cepljenega mesta, ker nam bo sicer slabil cepiče. Najmanj 30 cm pod cepičem ne sme biti nobenega poganjka niti veje.

4. Pri precepljanju moramo izoblikovati tudi novo krono. Zato ne bomo vcepili v nobeno vejo, ki raste v notranjost krone in tudi ne v tako, ki raste preveč vodoravno. Za precepljanje pripravna je taka krona, katere ogrodje ima obliko topega stožca v kotu 100—110 stopinj. Spodnje veje ogrodja morajo biti vedno daljše od gornjih. Ogrodje krone tudi ne sme biti predolgo, ker bo sicer posledica cepljenja obilo za rodovitnost nepravilnega lesa, rodni les pa bo samo na vršičkih kroninega ogrodja.

5. Pri precepljanju starejšega drevja vcepimo v veje ogrodnice vedno več ce-

Slovenci na Tržaškem zahtevajo preklc raznarodovalnih ukrepov

Nedavni ukrep generalnega vladnega komisarja v Trstu, ki je odstavil slovenskega župana v devinsko-nabrežinski občini, ker le-ta ni hotel podpisati dovoljenja za gradnjo raznarodovalnega naselja za 500 italijanskih priseljencev v slovenskem kraju Sesljan, in imenovanje izrednega komisarja za to občino z edino nalogo, da omogoči postavitev potujočevalnega naselja in s tem spremembo narodnostnega stanja v občini z dvetretjinsko slovensko večino, je izzvalo pri prebivalstvu teh krajev v tržaški okolici veliko ogorčenje.

Nepostavno odstavljeno slovenski župan devinsko-nabrežinske občine je poslal prejšnji teden vladnemu komisarju dr. Palamaru v Trstu priziv, v katerem zahteva, da preklic svoj ukrep o imenovanju posebnega komisarja. V prizivu je poudarjeno, da je bilo imenovanje komisarja nezakonito, prav tako nezakonita pa seve tudi izstavitev in podpis dovoljenja za gradnjo omenjenega naselja, ker je bilo iz-

dano mimo in proti obstoječim zakonskim predpisom.

Kakor znano, je v tej zadevi pred kratkim intervenirala tudi jugoslovanska vlada, ki je opozorila italijansko vlado na nedemokratski ukrep italijanskih oblasti v Trstu in na dejstvo, da pomeni graditev italijanskih naselij v slovenskih krajih na Tržaškem nadaljevanje umetnega raznarodovanja, kar je proti sporazumu in škodljivo za razvoj dobrih odnosov med obema državama.

Italija dobi novega prezidenta

Italijanski parlament in italijanski senat se bosta sestala dne 28. aprila na skupno zasedanje, na katerem bodo izvolili novega državnega prezidenta. Ne izključujejo možnosti, da bo sedanji 81 let stari prezident Luigi Einaudi, ki mu poteče poslovna doba 10. majnika, ponovno kandidiral.

Nacističnega nasilja ni mogoče zanikati

(Nadaljevanje s 1. strani)

buje tudi popravilo škode in priporniško odškodnino!

Vse to zahtevamo tem bolj upravičeno, ko danes na drugi strani dobivajo že tisti odškodnino, ki so nekdanji zakrivali vse to gorje ne le našim ljudstvom, temveč nad vsem človeštvom. Zato pozivamo vso demokratsko javnost, da nam pomaga v naši upravičeni borbi!

Pri tem se po pravici vprašujemo, ali je res potrebno, da v demokratski Avstriji ni mogoče na drug način priti koroškimi Slovincem do svojih pravic. Saj je bilo vendar vedno tako, da smo tisto bore malo, kar se nam je dalo, izsilili vedno le ob priložnosti kakšne konference za avstrijsko državno pogodbo. Ali avstrijski vladni krogi, ki izdajajo take akte, res ne vidijo, da so taki ukrepi lahko ovira za državno pogodbo. Ali je res potrebno, da jih moramo prav zdaj ob moskovskih razgovorih opozarjati na moskovsko deklaracijo iz leta 1943! Smatramo, da nikakor ni oportuno s takimi ukrepi zmanjševati svoj lastni doprinos v borbi proti fašizmu! Če se to kljub temu dogaja, potem se ne moremo ubraniti vtisa, da imajo gotove sile prav z ukrepi proti koroškimi Slovincem namero, torpedirati prizadevanja resničnih avstrijskih demokratov za doseg državne pogodbe.

Mi koroški Slovenci in predvsem žrtve nacizma to vidimo in nočemo nasedati ter pomagati tem silam. Mi smo njihovo protidržno delovanje od nekdanj občutili na lastni koži, najbolj v času nacizma, ko so nas zaradi naše zvestobe domovini pregnali kot „proti-državni element“ z domov naših očetov, konfiscirali naše premoženje in nas odvedli v priporniška taborišča.

V priporniška taborišča in ne na oddih, gospod socialni minister! To je storila, kot se vedno trdi, nacistična vlada, je zakrivil nemški rajh in Avstrija za to ni odgovorna. Priznajmo to, čeprav so nam naši izseljevalci znani in jih vedno spet srečavamo v raznih uradih, kjer tudi danes soodločajo o naši usodi!

Toda, kdo je danes odgovoren za to, da se nam ne prizna našega trpljenja, našega pripora, našega doprinosu v borbi proti nacističnemu nasilju? Spet „nemška vlada“, saj se gospod minister sklicuje na njen odgovor, češ, da izseljeniška taborišča niso bila priporniška taborišča.

Vprašamo, od kdaj je pravzaprav avstrijska vlada podrejena nemški vladi — ali res velja tudi danes še „Ostmarkgesetz“? Po zadnjem pisanju socialnega ministrstva vse tako kaže.

In še nekaj vprašujemo: Socialni minister odklanja naše zahteve po eni strani s sklicevanjem na nemško vlado, ki ob mojem obisku v Nemčiji sploh ni vedela za obstoj nekdanjih nacističnih izseljeniških taborišč — po drugi strani pa odklanja naše zahteve zaradi ustavnega načela „enakosti državljanov pred zakoni“. Ali ni to naravnost ironično utemeljevanje? Povejte mi samo enega samega Nemca, ki je bil z vami vred izseljen, oropan svojega premoženja in zaprt v taborišču kot „sovražnik ljudstva in države“!

Gospod minister ali ministrski svetnik — to utemeljitev boste težko utemeljevali! Prav tako težko kot trditve, da so nacisti „sovržniki ljudstva in države“ pošiljali le na oddih.

Izseljenci in izseljenke! Vsa ta negativna utemeljitev socialnega ministrstva je tako klavrna, da ne bo mogla nikdar obveljati pred višjim forumom. In izseljenci ne bomo mirovali, dokler ne pridemo do svoje pravice.

V ostalem to pisanje sploh ni važno, ker do danes ministrstvo še ni rešilo nobenega brez-

številnih prizivov, ki ležijo že leta na ministrstvu in čakajo rešitve. Mi pa ne moremo verovati, ker smo prepričani, da tisti, ki je sam občutil grozote nacističnega nasilja, ne bo odrekel pravice svojemu sotrpinu. Zato danes s tega občnega zbora apeliramo na vse avstrijske žrtve fašizma, da nas podprejo v naši upravičeni borbi in preprečijo nakane tistih sil, ki bi nacistično nasilje in nacistične zločine rade zmanjšale, omalovaževale in končno zanikale. Kakor povsod se to pričinja pri koroških Slovincih.

Če pa vse to ne bo pomagalo in tudi najvišje instance ne bodo sodile pravično — tedaj naj nam nihče ne zamere, če bomo morali opozoriti na čudno gledanje Avstrije na nacistične zločine vso svetovno javnost. Znano je, da ameriški predstavnik v medzavezniškem svetu ni dal svojega pristanka za zakon o odškodnini bivšim nacistom in vemo, da je v svetu še dovolj žrtev fašističnega nasilja, ki ne bodo dovolile, da se to nasilje enostavno zanika. Želimo pa, da bi nam tega ne bilo treba, zato zahtevamo in pričakujemo, da socialno ministrstvo spremeni to svoje brez dvoma nesocialno in nečloveško gledanje in za desetletnico osvoboditve izpod nacističnega nasilja prizna žrtvam tega nasilja pravice, ki jim kot žrtvam grejo!

Slovenski izseljenci s tega svojega občnega zbora v tem smislu zelo resno apeliramo na socialno ministrstvo in vse odločujoče oblasti!

Ludovik Krätsch

Nedavno smo poročali, da so v Vernberku v ženskem samostanu razkrinkali premetenega človeka, ki se je v številnih samostanih po obsežnem delu Evrope izdajal kot vizitator samostanov pod imenom »opat Gammelberg«. V tej vlogi je prišel tudi v Vernberk, kjer so ga prepoznali in potem vtaknili v celovške zapore.

Zadeva »Gammelberg« je vzbudila precejšnjo senzacijo in zanimanje v obsežnem delu tiska ter je postal bivši mali gledališki igralec Ludovik Krätsch neka-ko slaven. Mnogi se srčno zabavajo ob njegovi spretnosti ali sreči, ki jo je igral v svoji vlogi kot papežev odposlanec.

Krätsch je doma iz Posarja in je bil rojen leta 1922. Obiskoval je trgovsko šolo, toda vleklo ga je h gledališču. Za vsako ceno je hotel postati igralec ter je vstopil malo pred vojno v neko gledališko šolo v Kölnu. Kljub precejšnji nadarjenosti za igralca je moral k vojakom. Prva leta po vojni se je spet prebijal pri malih gledaliških skupinah. Naenkrat pa se je odločil drugače in vstopil v red trapistov, kjer se mu je nekaj časa prav dobro dopadlo. Toda gledališče ga je mikalo in spet je nekaj časa sodeloval v malih varietetih. Nato pa je spet vstopil v trapistovski samostan Aigbell v Franciji. Čeprav se mu je tudi tam prav dobro dopadlo ter so bili

z njim opet in vsi zadovoljni, mu je v tihicelici dozoreval sklep, da bo pogledal svet v vlogi papeževga odposlanca.

V neki noči je Ludovik Krätsch zapustil samostan v belem trapistovskem habitu (kuti) ter je najel lahkovernega šoferja s taksijem za potovanje po svetu. Prva pot z »opatom Gammelbergom« je bila v Španijo. Šoferju je »opat« ostal vožnje dolžan in ga je tolažil, da ga bo plačal po turneji. Ker je bil »opat Gammelberg« v vseh samostanih v Španiji in na povratku skozi Francijo povsod z vsemi častmi sprejet, šofer ni podvomil, da ne bi prišel do svojega denarja. Obiski v samostanih so bili donosni, ker je bil »vizitator« povsod deležen dobre postrežbe in so mu dajali tudi denarne zneske. Iz Italije, kjer se pozneje zaradi pomanjkljivega znanja jezika ni počutil najbolje, se je nameril v Avstrijo, kjer so mu v samostanih tudi na stečaj odpirali vrata. Prišel je na Dunaj, kjer se je gotovo najbolj izkazal, ko se je mogel v jezuitskem kolegiju zadržati tri dni, ko je vendar znan, da so jezuiti zelo zvit. Celo kardinal dr. Innitzer ga je sprejel v avdienco in mu nakazal še 1000 šilingov. Šele 19. marca so »opata Gammelberga« v Vernbergu razkrinkali.

Konferenca dveh kontinentov

V ponedeljek se bo pričela v Bandungu, glavnem mestu Jave v Indoneziji, ena največjih konferenc v dosednji zgodovini svetovne diplomacije. Zastopniki 29 azijskih in afriških držav, med njimi več ministrskih predsednikov in zunanjih ministrov, bodo na tej konferenci razpravljali in sklepali v imenu ene milijarde 250 milijonov ljudi, kar je več kot polovica prebivalstva vsega sveta.

Pobudo za konferenco so dali že pred enim letom predsedniki vlad Indije, Indonezije, Burme, Ceylona in Pakistana na sestanku v Colombu, dokončni sklep za njeno sklicanje pa so sprejeli konec lanskega leta v Djakarti.

Razen nekaterih polkolonialnih držav bodo na konferenci sodelovale skoro vse neodvisne države Azije in Afrike, ki so si pridobile svojo neodvisnost šele v bližnji preteklosti in pripadajo območju gospodarsko zaostalih dežel, imajo pa skupne interese za ohranitev miru in za samostojnost.

Med najvažnejše probleme, ki jih bodo na konferenci obravnavali, sodi vsekakor kolonialno vprašanje. Razpravljali bodo o možnostih razvoja mnogih narodov, ki še niso svobodni, ker so še vedno pod tujo kolonialno oblastjo, zlasti mnogi narodi v Afriki. To vprašanje je zelo pereče spričo dejstva, da živi danes v svetu še

okrog 150 milijonov ljudi v kolonialnem suženjstvu.

Na konferenci bodo razpravljali tudi o sodelovanju med azijskimi in afriškimi deželami ter proučili njihove socialne, gospodarske in kulturne odnose. Konferenca si je zastavila tudi nalogo, da določi vloga Azije in Afrike v sodobnem svetu ter prispevek teh dveh kontinentov k utrditvi miru in mednarodnega sodelovanja.

Minister Waldbrunner obišče ZDA

V okviru programa tehnične pomoči FOA je prejel avstrijski zvezni minister za promet in podržavljenja podjetja inž. Waldbrunner povabilo za obisk Združenih držav Amerike. Na svojem potovanju se bo minister najprej ustavil za nekaj dni v New Yorku, kamor bo prispel predvidoma 23. aprila, nato pa bo imel v Washingtonu razgovore z zastopniki ameriške vlade.

Minister bo konferiral med drugim s strokovnjaki na področju železniškega prometa, telegrafije, obratovanja letališč, ameriških naprav za atomsko energijo, avtomobilske industrije ter organizacije v premogokopih in industriji jekla.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.30 Začetek oddaje — 5.50 Kmečka oddaja — 6.00 Glasbeni pozdrav — 7.00 Jutranji koncert — 7.55 Marsikaj zvenečega — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Roman za ženo — 10.10 Medigra — 10.15 Šolska oddaja — 10.45 Mali koncert — 11.00 Šolska oddaja — 11.20 Medigra — 11.25 Šolska oddaja — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro namešano — 13.00 Opoldanski koncert — 13.45 Objave — 13.55 Slovenska poročila in objave — 14.25 Specialno za Vas — 15.00 Šolska oddaja — 17.00 Kulturne vesti — 17.30 Popoldanski koncert — 18.00 Radio nasveti — 19.55 Lokalna poročila — 00.05 Nočna oddaja.

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 16. april:

9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 11.00 Za dobro voljo — 15.20 Kulturno zrcalo tedna — 15.35 Domači zvoki — 16.20 Kličemo mladino — 18.00 Iz parlamenta — 18.30 Po dolinah in planinah naša pesem se glasi (slov.) — 19.40 Šport.

Nedelja, 17. april:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Kmečka oddaja — 11.30 Veseleje za vse ljudi — 12.45 Zrcalo Mestnega gledališča — 14.30 Otroški oder — 15.00 Pozdrav nate — 17.00 Plesna glasba — 18.30 Lepe melodije — 18.55 Šport — 20.15 Kriminalna uganka.

Ponedeljek, 18. april:

14.00 Za našo vas — 15.45 Knjižni kotiček — 16.30 15 minut s Petrom Andersom — 18.45 Predstavljamo vam: Kotmirski trio (slov.) — 20.05 Šlagerji — 20.50 Vesela glasba z Jarom Schmiedom.

Torek, 19. april:

11.25 Za dobro voljo — 14.00 Zdravniški vedež. Narodne melodije (slov.) 16.00 Glasba na klavir — 19.15 Velika šansa — 20.05 Mednarodni teden zabavne glasbe.

Sreda, 20. april:

14.00 Voščilo po radiu (slov.) — 15.30 Za vsakega nekaj — 15.45 Otroška ura — 18.45 Za ženo in družino — 19.15 Na vseh ulicah — 20.05 Mednarodni teden zabavne glasbe

Četrtek, 21. april:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Zbori pojejo (slov.) — 15.00 Reportaža iz domačih industrijskih ustanov — 15.45 Mladinska oddaja — 18.30 Tukaj govori UNESCO — 18.45 Kmečka oddaja — 19.30 Philips-revija — 20.05 Pri nas doma — 22.15 Šport.

Petek, 22. april:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Pravljčni oder: Cvetko Golar: Carjevič Ivan (slov.) — 15.00 Iznajdbe (avtomobil) — 15.45 Otroška ura — 16.00 Komorna glasba — 17.25 Teden deželne politike — 18.45 Igra Rudolf Pilihi — 20.05 Mednarodni teden zabavne glasbe — 21.20 Orkestralni koncert.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob nedeljah: 5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci — 6.30 Pregled tiska — 7.10 Jutranji orkestralni spored — 7.30 Gospodinjski nasveti — 7.40 Zabavna glasba — 11.00 Radijski koledar — 12.00 Kmetijski nasveti ali kmetijska univerza — 12.45 Zabavna glasba — 13.00 Zeleli ste — poslušajte! — 14.10 Melodije za razvedrilo — 15.15 Lahka glasba — 16.10 Utrinki iz literature — 16.30 Zeleli ste — poslušajte! — 19.00 Radijski dnevnik — 23.00 Oddaja za tujino.

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 16. april:

11.15 Pisan drobiž za pionirje — 13.30 Glasbeni mozaik — 16.20 Zaigrjamo in zapojmo — 17.15 Glasbene uganke — 18.15 Slovenske narodne — 18.30 Okno v svet — 20.00 Javni veseli večer Radia Ljubljana.

Nedelja, 17. april:

8.15 Domače pesmi — 9.00 Otroška predstava — 10.00 Družinski pogovori — 12.10 Venček slovenskih narodnih — 13.00 Pol ure za našo vas — 13.30 Zeleli ste — poslušajte — 16.00 Zaplešite z nami — 16.45 Pesmi iz Koroške, Benečije in Bele krajine — 20.00 Večerni operni koncert.

Ponedeljek, 18. april:

11.15 Šolska ura za višjo stopnjo — 14.30 Nove knjige — 15.15 Igra Češka godba — 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo — 16.30 Zdravstveni nasveti — 18.45 Mladinski zbori pojo — 20.00 Kulturni pregled — 20.05 Simfonični koncert Radia Ljubljana.

Torek, 19. april:

11.15 Cicibanom dober dan — 12.10 20 minut z Veselimi godci — 13.30 Glasbeni mozaik — 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 15.30 Jezikovni pogovori — 18.15 Slovenske narodne pesmi — 20.00 Tedenski notranje-politični pregled.

Sreda, 20. april:

11.15 Šolska ura za nižjo stopnjo — 11.45 15 minut z Vaškim kvintetom — 15.30 Šolska ura za višjo stopnjo — 16.30 Modni kotiček — 18.30 S III. jugoslovanskega festivala študentov glasbe — 20.00 Opera.

Četrtek, 21. april:

11.15 Za mlade pevce in godce — 14.30 Ljudsko-prosvetni obzornik — 14.40 Domače pesmi in napevi — 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 20.15 „Četrtek večer“ domačih pesmi in napevov.

Petek, 22. april:

11.15 Cicibanom dober dan — 12.10 Slovenske narodne pesmi — 16.00 Za pionirje — 18.00 Domače aktualnosti — 18.45 Vedre melodije — 20.15 Glasbena oddaja.